VĂN HÓA

CƠ QUAN CỦA BỘ VĂN HÓA, THỂ THAO VÀ DU LỊCH

NĂM THỨ 69

THỨ HAI

27.4.2026 (11.3 Bính Ngọ)

Số 50 (4341)

www.baovanhoa.vn

Email: baovanhoa@fpt.vn

Hun đúc mạch nguồn văn hóa từ non thiêng Nghĩa Lĩnh

[2+3]

Người dân chào đón Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm tại Khu di tích lịch sử, văn hóa quốc gia đặc biệt đền Hùng (Phú Thọ) Ảnh: N.TRUNG

LÀM VIỆC VỚI BỘ VHTTDL, THỦ TƯỚNG LÊ MINH HƯNG:

Chuyển mạnh sang tư duy phục vụ, kiến tạo và dẫn dắt phát triển

[4]

NGHỊ QUYẾT CỦA QUỐC HỘI VỀ PHÁT TRIỂN VĂN HÓA VIỆT NAM:

Để văn hóa thực sự trở thành nguồn lực dẫn dắt phát triển

● Đúng thời điểm, trúng yêu cầu thực tiễn

[6+7]

Không phải hết đọc, mà là đọc khác

[11]

BỘ HÀNH XUYÊN NÚI HƠN BA THÁNG ĐỂ DỰ ĐẠI HỘI:

Vệt hành trình vô tận

[13]

VĂN HÓA & **SUY NGẪM**

Giỗ Tổ và sức bền của một dân tộc

● **PGS.TS BÙI HOÀI SƠN**

Trở về với đền Hùng trong ngày Giỗ Tổ không chỉ là trở về với một nghi lễ truyền thống, mà còn là trở về với chiều sâu tinh thần của dân tộc, để từ lòng biết ơn lịch sử mà nuôi dưỡng trách nhiệm với hiện tại, với tương lai đất nước.

Có những ngày lễ đi qua trong niềm vui, có những ngày lễ đi qua trong náo nức, nhưng cũng có những ngày lễ khiến con người phải lắng lại. Giỗ Tổ Hùng Vương là một ngày như thế.

(Xem tiếp trang 3)

KINH TẾ ĐÊM BAO GIỜ THỰC SỰ "PHÁT SÁNG"?

Đừng đánh mất "cơ hội vàng" thêm lần nữa

[8]

GIẢI MÃ BÀI TOÁN "CỬA HẸP" LỚP 10 CÔNG LẬP HÀ NỘI:

Sức ép từ những con số kỷ lục

[12]

U17 và hành trình "bẻ gãy" mọi đối thủ

[15]

Hun đúc mạch nguồn văn hóa từ non thiêng Nghĩa Lĩnh

● **Bài, ảnh: NGỌC TRUNG**

Trên không gian đền Thượng thuộc Khu di tích lịch sử quốc gia đặc biệt đền Hùng trong ngày Giỗ Tổ, Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm đã gửi gắm thông điệp về những giá trị bền vững của văn hóa dân tộc: Lòng biết ơn Tổ tiên, tinh thần "đồng bào", tính nhân văn và ý thức trách nhiệm trước vận mệnh đất nước qua các thời kỳ.

Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm phát biểu tại đền Hùng

"Lúc này, chúng ta càng cần tinh thần Hùng Vương, tinh thần biết dựa vào nhau, cùng nhau vượt khó, biết lấy đoàn kết làm gốc, lấy dân làm nền, lấy văn hóa làm sức mạnh, lấy ý chí tự lực tự cường làm động lực", Tổng Bí thư, Chủ tịch nước nhấn mạnh.

"Giữ văn hóa, giữ đạo lý, giữ niềm tin, giữ lòng tự trọng dân tộc"

Sáng 26.4 (mùng 10.3 năm Bính Ngọ), tại Khu di tích lịch sử, văn hóa quốc gia đặc biệt đền Hùng (Phú Thọ), Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm cùng đoàn đại biểu lãnh đạo, nguyên lãnh đạo Đảng, Nhà nước đã thành kính dâng hương tưởng niệm các Vua Hùng, tri ân công đức Tổ tiên và các bậc tiền nhân có công dựng nước, giữ nước. Về phía Bộ VHTTDL có Ủy viên BCH Trung ương Đảng, Bộ trưởng Lâm Thị Phương Thanh dự lễ.

Thời tiết tại đền Hùng quang mây, nắng nhẹ. Khi mặt trời lóa rạng trên non thiêng Nghĩa Lĩnh cũng là lúc đoàn dâng hương khởi hành làm lễ Giỗ Tổ Hùng Vương. Từ sân Trung tâm Lễ hội, đoàn tiến qua Nghi môn, đền Hạ, đền Trung và lên đền Thượng. Sau Lễ dâng hương tưởng nhớ các Vua Hùng được tổ chức trong không khí thiêng liêng, trang nghiêm, thành kính, Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm đã gặp gỡ, phát biểu, nói chuyện thân mật với bà con nhân dân. Tổng Bí thư, Chủ tịch nước bày tỏ niềm xúc động khi được gặp bà con ngay tại đền Hùng. "Về đền Hùng đúng ngày mùng 10 tháng Ba âm lịch, tôi cùng bà con và nhân dân ta hướng về cội nguồn. Dù ở miền xuôi hay miền ngược, dù sống trong nước hay ở xa Tổ quốc, chúng ta đều là con cháu Lạc Hồng, "Con Rồng cháu Tiên", đều có chung một nguồn cội, chung một mái nhà Việt Nam", Tổng Bí thư, Chủ tịch nước nói.

Người dân chào đón Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm tại đền Hùng

Theo Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm, dân tộc ta có nhiều ngày lễ lớn, nhiều mốc son đáng nhớ, nhưng Giỗ Tổ Hùng Vương là ngày rất đặc biệt. Đây là thời khắc để mỗi người Việt Nam tưởng nhớ các Vua Hùng đã có công dựng nước, tưởng nhớ Tổ Mẫu Âu Cơ, Quốc Tổ Lạc Long Quân, tưởng nhớ bao thế hệ cha ông đã đổ mồ hôi, xương máu, trí tuệ để khai phá đất đai, dựng làng, lập nước, giữ gìn, mở mang bờ cõi, vun đắp văn hiến. "Hai tiếng "đồng bào" của chúng ta hết sức ý nghĩa, đứng ở đền Hùng, hai tiếng ấy càng thiêng liêng hơn. Đồng bào là cùng một bọc trăm trứng, cùng sinh ra từ một truyền thuyết thiêng liêng, cùng chia sẻ vui buồn trong lịch sử, cùng nương tựa nhau qua khó khăn, cùng chung một trách nhiệm trước vận mệnh đất nước", Tổng Bí thư, Chủ tịch nước chia sẻ.

> *Trước anh linh các Vua Hùng, chúng ta cùng thành kính tưởng nhớ công đức Tổ tiên, tưởng nhớ Chủ tịch Hồ Chí Minh kính yêu, tưởng nhớ các thế hệ cha anh đã hy sinh vì độc lập, tự do, thống nhất của Tổ quốc và hạnh phúc của nhân dân. Chúng ta nguyện tiếp nối truyền thống dựng nước và giữ nước, giữ gìn khối đại đoàn kết toàn dân tộc, xây dựng đất nước Việt Nam giàu mạnh, phồn vinh, văn minh, hạnh phúc.*
>
> **(Tổng Bí thư, Chủ tịch nước TÔ LÂM)**

Từ mạch nguồn lịch sử, Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm mở rộng sang khái niệm "giữ nước" trong thời đại ngày nay. Tổng Bí thư, Chủ tịch nước nhắc lại lời căn dặn cán bộ, chiến sĩ của Chủ tịch Hồ Chí Minh tại đền Giếng: "Các Vua Hùng đã có công dựng nước, Bác cháu ta phải cùng nhau giữ lấy nước". "Giữ nước và phát triển đất nước là trách nhiệm của các thế hệ hôm nay và mai sau. Giữ nước là bảo vệ độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ; là bảo vệ hòa bình, bảo vệ cuộc sống bình yên của nhân dân; là giữ văn hóa, giữ đạo lý, giữ niềm tin, giữ lòng tự trọng dân tộc", Tổng Bí thư, Chủ tịch nước nêu thêm.

Tự hào về lịch sử, nhưng tự hào phải đi cùng hành động

Trong bài phát biểu, Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm cũng gửi lời cảm ơn chân thành đến bà con nhân dân tỉnh Phú Thọ đã coi việc giữ gìn đền Hùng là trách nhiệm thiêng liêng và cùng Đảng bộ, chính quyền địa phương thực hiện tốt công việc này. "Tôi mong Đảng bộ, chính quyền và nhân dân tỉnh Phú Thọ tiếp tục chăm lo để đền Hùng ngày càng trang nghiêm, xanh, sạch, đẹp, an toàn và thân thiện. Bảo tồn di tích phải đi đôi với bảo vệ cảnh quan, môi trường và không gian văn hóa. Phát triển du lịch phải gắn với quyền lợi chính đáng của người dân, với nếp sống văn minh, với sự bền vững lâu dài", Tổng Bí thư, Chủ tịch nước nói. Người đứng đầu Đảng, Nhà nước cũng dành những lời nhắn nhủ với tuổi trẻ: "Với thanh niên, các cháu học sinh, sinh viên, tôi muốn nói thêm: Các cháu về đền Hùng hôm nay không chỉ để chụp một bức ảnh đẹp hay tham dự một cuộc vui. Tổ tiên đã trao lại cho chúng ta một đất nước. Thế hệ trẻ phải làm cho đất nước ấy phát triển mạnh hơn, nhân văn hơn, có vị thế cao hơn. Các cháu hãy học thật tốt, rèn luyện thật tốt, luôn nhớ đạo lý của người Việt, hiểu biết lịch sử, văn hóa của dân tộc".

Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm đánh giá, đất nước ta nay đã đàng hoàng hơn, to đẹp hơn, nhưng còn rất nhiều khó khăn thách thức. Đồng bào ta vẫn còn nhiều khó khăn, nhất là ở các vùng miền núi, vùng sâu, vùng xa, vùng dân tộc thiểu số. "Lúc này, chúng ta càng cần tinh thần Hùng Vương, tinh thần biết dựa vào nhau, cùng nhau vượt khó, biết lấy đoàn kết làm gốc, lấy dân làm nền, lấy văn hóa làm sức mạnh, lấy ý chí tự lực tự cường làm động lực", Tổng Bí thư, Chủ tịch nước nhấn mạnh. Tính nhân văn sâu sắc trong bài phát biểu của người đứng đầu Đảng, Nhà nước càng thể hiện rõ khi xác định: "Nhân dân là trung tâm, là chủ thể, là sức mạnh của sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Mọi đường lối, chính sách đều phải hướng tới cuộc sống tốt đẹp hơn của nhân dân. Nói với bà con hôm nay tại đền Hùng, tôi càng thấy rõ trách nhiệm ấy. Phát triển đất nước phải bắt đầu từ những câu hỏi rất cụ thể: Con đường đến trường của trẻ em có thuận tiện hơn không?; trạm y tế có phục vụ người dân tốt hơn không?; người lao động có việc làm ổn định hơn không?; bản làng, khu phố có sạch đẹp hơn không?; người nghèo, người yếu thế có được quan tâm hơn không?; cán bộ có gần dân, trọng dân, hiểu dân, vì dân hơn không?".

"Tôi đề nghị các cấp ủy, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể tiếp tục lắng nghe nhân dân, đối thoại với nhân dân, giải quyết những việc dân cần, dân lo, dân mong. Cán bộ làm việc ở cơ sở phải nói cho dân hiểu, làm cho dân tin, cùng dân tháo gỡ khó khăn. Đối với vùng đồng bào dân tộc thiểu số, miền núi, vùng còn nhiều khó khăn, chính sách phải đi đến tận bản, tận hộ, tận từng người; nguồn lực phải được sử dụng đúng chỗ, đúng việc; kết quả phải đo bằng sự đổi thay thật trong đời sống của nhân dân", Tổng Bí thư, Chủ tịch nước nói. Người đứng đầu Đảng, Nhà nước nhắn nhủ giản dị mà sâu sắc: "Chúng ta tự hào về lịch sử, nhưng tự hào phải đi cùng hành động. Chúng ta yêu nước, nhưng yêu nước phải thể hiện bằng việc làm mỗi ngày. Chúng ta nói về đoàn kết, thì phải biết giúp nhau lúc khó khăn, biết đặt lợi ích chung lên trên. Chúng ta nói về văn hóa, thì phải biết ứng xử có văn hóa trong gia đình, ngoài xã hội, trên đường phố, trong lễ hội. Chúng ta nói về phát triển, thì phải cùng nhau lao động, học tập, đổi mới, giữ kỷ cương và bảo vệ môi trường sống".

"Trước anh linh các Vua Hùng, chúng ta cùng thành kính tưởng nhớ công đức Tổ tiên, tưởng nhớ Chủ tịch Hồ Chí Minh kính yêu, tưởng nhớ các thế hệ cha anh đã hy sinh vì độc lập, tự do, thống nhất của Tổ quốc và hạnh phúc của nhân dân. Chúng ta nguyện tiếp nối truyền thống dựng nước và giữ nước, giữ gìn khối đại đoàn kết toàn dân tộc, xây dựng đất nước Việt Nam giàu mạnh, phồn vinh, văn minh, hạnh phúc", Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm nhấn mạnh . ■

Giỗ Tổ...

(Tiếp theo trang 1)

Mỗi độ tháng Ba âm lịch, lòng người Việt dường như chậm hơn một nhịp để hướng về đền Hùng, về núi Nghĩa Lĩnh, về các Vua Hùng, về một điểm khởi đầu rất sâu trong ký ức dân tộc. Ở đó, điều thiêng liêng nhất không chỉ là những đền đài cổ kính, không chỉ là khói hương nghi ngút hay dòng người hành hương nối dài, mà là cảm giác mỗi người bỗng thấy mình thuộc về một cộng đồng lớn hơn chính mình. Một cộng đồng có tổ tiên chung, có lịch sử chung, có một hành trình dựng nước và giữ nước đã được viết nên qua hàng nghìn năm.

Điều làm nên sự đặc biệt của Giỗ Tổ Hùng Vương là ở chỗ, đây không chỉ là một lễ hội. Đây là một ký ức sống. Một dân tộc có thể mạnh lên nhờ kinh tế, nhờ khoa học công nghệ, nhờ thể chế, nhưng muốn đi đường dài thì dân tộc ấy còn phải có ký ức, có đạo lý, có sợi dây tinh thần nối quá khứ với hiện tại. Giỗ Tổ là một trong những sợi dây như thế. Nó nhắc người Việt rằng mình không phải là những cá thể rời rạc trong hiện tại, mà là con cháu của một dòng giống đã đi qua biết bao biến cố để tạo dựng nên đất nước này. Bởi thế, lòng thành kính trước tổ tiên không chỉ là một cử chỉ văn hóa, mà còn là một biểu hiện của bản lĩnh dân tộc.

Năm nay, lễ hội được tổ chức với nhiều hoạt động mới, đậm tinh thần kế thừa và tiếp nối, từ lễ dâng hương tưởng niệm các Vua Hùng, lễ Giỗ Đức Quốc Tổ Lạc Long Quân, dâng hương Tổ Mẫu Âu Cơ, đến chương trình nghệ thuật khai mạc, hội sách Đất Tổ, các hoạt động văn hóa dân gian, thể thao và du lịch. Những hoạt động ấy cho thấy nỗ lực đáng trân trọng trong việc làm cho di sản không chỉ được gìn giữ trong không gian tưởng niệm, mà còn được lan tỏa trong đời sống đương đại bằng nhiều hình thức gần gũi hơn với công chúng hôm nay. Tuy nhiên, điều đáng nói hơn cả không nằm ở số lượng hoạt động hay quy mô tổ chức. Điều đáng nói là từ ngày lễ này, chúng ta đọc được gì về chính mình. Tôi luôn nghĩ rằng, khi đứng trước Đền Hùng, người Việt không chỉ nghĩ về quá khứ. Người Việt còn đang tự hỏi mình sẽ sống như thế nào để xứng đáng với quá khứ ấy. Bởi lịch sử, nếu chỉ để tự hào, thì chưa đủ. Lịch sử chỉ thật sự có ý nghĩa khi nó trở thành nền tảng cho hành động hôm nay.

Có lẽ, trong đời sống hiện đại, chúng ta càng cần nhắc lại điều ấy. Bởi nhịp sống hôm nay rất dễ cuốn con người vào những mục tiêu ngắn hạn. Người ta bận rộn với công việc, với áp lực mưu sinh, với những thay đổi của công nghệ, với sự cạnh tranh trong một thế giới chuyển động từng ngày. Giữa những biến đổi ấy, con người có thể có thêm nhiều tiện nghi hơn, nhiều cơ hội hơn, nhưng cũng có nguy cơ trở nên lỏng hơn với cội nguồn, mỏng hơn với ký ức, nông hơn với những giá trị nền tảng. Và chính trong bối cảnh đó, Giỗ Tổ Hùng Vương không chỉ có ý nghĩa như một nghi lễ truyền thống. Nó là một lời nhắc nhở: Muốn đi xa, phải biết mình từ đâu đến; muốn phát triển bền vững, phải có một nền tảng tinh thần đủ sâu. Văn hóa không chỉ là phần trang trí cho phát triển, mà là nền của phát triển. Từ tinh thần ấy nhìn về Giỗ Tổ, ta càng thấy rõ hơn rằng ngày lễ này không chỉ thuộc về lĩnh vực tín ngưỡng hay lễ hội. Nó thuộc về việc xây dựng con người Việt Nam. Bởi từ cội nguồn, con người học được lòng biết ơn. Từ lòng biết ơn, con người học được trách nhiệm. Và từ trách nhiệm, con người mới có thể bước vào tương lai với một tâm thế trưởng thành hơn.

Nghị quyết số 80-NQ/TW của Bộ Chính trị về phát triển văn hóa Việt Nam xác định rất rõ văn hóa Việt Nam là nền tảng, sức mạnh nội sinh, động lực phát triển đất nước và bảo vệ Tổ quốc; đồng thời nhấn mạnh yêu cầu phát triển văn hóa, con người như "nền tảng, nguồn lực nội sinh quan trọng, động lực to lớn, trụ cột, hệ điều tiết cho phát triển nhanh và bền vững đất nước." Đọc những dòng ấy trong mùa Giỗ Tổ năm nay, ta càng thấm hơn ý nghĩa của việc trở về với Đền Hùng. Bởi cội nguồn, suy cho cùng, cũng chính là một phần quan trọng của sức mạnh nội sinh ấy. Nói cách khác, Giỗ Tổ Hùng Vương không chỉ là một cuộc trở về với ký ức. Đó còn là một cách nuôi dưỡng nội lực quốc gia. Một dân tộc chỉ thực sự mạnh khi dân tộc ấy biết trân trọng những giá trị làm nên mình. Đó không phải là sự tự mãn với quá khứ, mà là sự tự tin có cơ sở để bước vào tương lai. Chúng ta có thể học hỏi thế giới, có thể hiện đại hóa, có thể đổi mới mạnh mẽ, nhưng sẽ rất nguy hiểm nếu trong quá trình ấy, con người trở nên lạc mất sợi dây nối mình với tổ tiên, với cộng đồng, với lịch sử.

Bởi thế, tôi luôn cho rằng Giỗ Tổ Hùng Vương là một "trường học mềm" nhưng rất sâu cho xã hội. Ở đó, bài học không được dạy bằng giáo điều. Nó được dạy bằng trải nghiệm. Một đứa trẻ theo cha mẹ lên đền Hùng, thấy dòng người lặng lẽ dâng hương, nghe câu chuyện về các Vua Hùng, cảm nhận không khí thành kính và thiêng liêng của ngày lễ, có thể chưa hiểu hết ngay khi còn nhỏ. Nhưng những hạt mầm ấy sẽ ở lại. Rồi đến một ngày nào đó, khi lớn lên, đứa trẻ ấy sẽ hiểu rằng mình không đứng ngoài lịch sử dân tộc này. Mình là người thừa hưởng. Và vì thế, mình cũng là người có trách nhiệm tiếp nối. Đây chính là điều rất cần trong kỷ nguyên mới. Chúng ta đang nói nhiều đến đổi mới sáng tạo, chuyển đổi số, khoa học công nghệ, kinh tế tri thức, công nghiệp văn hóa, sức mạnh mềm. Tất cả những điều đó đều cần thiết. Nhưng đằng sau chúng vẫn là câu hỏi căn bản về con người. Ai sẽ là chủ thể của những đổi mới ấy? Một thế hệ như thế nào sẽ xây dựng tương lai đất nước? Nếu thế hệ ấy chỉ giỏi kỹ năng mà thiếu chiều sâu văn hóa, thiếu ý thức cộng đồng, thiếu lòng biết ơn và trách nhiệm, thì sự phát triển cũng khó có thể bền vững.

Giỗ Tổ Hùng Vương, nhìn theo nghĩa ấy, không quay con người về phía sau. Trái lại, nó giúp con người bước tới tương lai với một nền tảng vững hơn. Từ lòng biết ơn lịch sử, ta hiểu hơn giá trị của gia đình. Từ gia đình, ta hiểu hơn giá trị của cộng đồng. Từ cộng đồng, ta hiểu hơn vì sao quốc gia này cần được yêu thương, gìn giữ và vun đắp không chỉ bằng cảm xúc mà còn bằng hành động. Có lẽ điều đáng nhấn mạnh nhất trong mùa Giỗ Tổ năm nay chính là sức sống của đạo lý "Uống nước nhớ nguồn" trong một xã hội hiện đại. Người Việt hôm nay có thể sống trong các đô thị lớn, có thể làm việc trong môi trường số, có thể giao tiếp với thế giới bằng những nền tảng toàn cầu, nhưng vẫn cần những điểm tựa tinh thần để không bị cuốn đi trong sự gấp gáp của thời đại. Đền Hùng là một điểm tựa như thế. Không phải để níu giữ con người ở quá khứ, mà để từ quá khứ, con người học cách sống sâu hơn trong hiện tại và có trách nhiệm hơn với ngày mai.

Tôi nghĩ nhiều đến hình ảnh những người trẻ hôm nay về đền Hùng. Có em đến như một chuyến đi trải nghiệm. Có em đến cùng bạn bè, gia đình. Có em chỉ biết đây là một ngày lễ lớn của dân tộc. Nhưng rồi giữa không gian ấy, giữa những bậc đá, những hàng cây, những đoàn rước, những làn điệu dân gian, những trang sách Đất Tổ, những câu chuyện về Quốc Tổ Lạc Long Quân và Tổ Mẫu Âu Cơ, các em có thể bất chợt cảm thấy mình thuộc về một điều gì đó lớn lao hơn. Cảm giác ấy rất quý. Bởi đó là khởi đầu của ý thức công dân. Một công dân tốt không chỉ là người tuân thủ pháp luật hay làm việc giỏi. Một công dân tốt còn là người hiểu mình mang ơn quá khứ và vì thế phải có trách nhiệm với tương lai.

Có lẽ, trong rất nhiều giá trị mà Giỗ Tổ Hùng Vương mang lại, giá trị bền nhất chính là ở chỗ ấy. Ngày lễ này không chỉ nhắc ta nhớ về tổ tiên. Nó còn nhắc ta rằng đất nước không tự nhiên mà có. Hòa bình, độc lập, thống nhất, phát triển hôm nay đều được xây trên công lao của biết bao thế hệ. Cho nên, thắp một nén hương lên các Vua Hùng không chỉ là một cử chỉ thành kính. Đó còn là một lời hứa âm thầm. Hứa sống sao cho xứng đáng hơn. Hứa giữ gìn những gì tiền nhân để lại. Hứa không để mình trở thành người đứng ngoài vận mệnh chung của đất nước. Và cũng có lẽ vì thế mà Giỗ Tổ Hùng Vương luôn có sức lay động đặc biệt. Nó không chỉ chạm vào niềm tự hào. Nó chạm vào lương tri. Nó làm cho con người thấy mình cần sống tử tế hơn, có chiều sâu hơn, có trách nhiệm hơn. Trong thời đại nào cũng vậy, đó vẫn là những phẩm chất gốc để làm nên sức bền của một dân tộc.

Từ Đền Hùng nhìn ra, ta thấy quá khứ không hề xa. Nó đang sống trong hiện tại, trong cách ta ứng xử với lịch sử, với di sản, với gia đình, với cộng đồng, với đất nước. Và nếu biết gìn giữ, khơi dậy, chuyển hóa những giá trị ấy thành năng lượng sống của hôm nay, thì mỗi mùa Giỗ Tổ sẽ không chỉ là một dịp lễ trọng. Nó sẽ là một mùa nhắc nhớ để dân tộc này mạnh hơn từ bên trong, sâu hơn trong tâm hồn, và vững vàng hơn trên con đường đi tới tương lai. ■

THÔNG BÁO GỘP SỐ

Nhân dịp kỷ niệm 51 năm Ngày giải phóng hoàn toàn miền Nam, thống nhất đất nước (30.4.1975 - 30.4.2026) và Ngày Quốc tế Lao động 1.5, Báo *Văn Hóa* gộp hai số (4343, 4344), ra ngày 1.5. Báo *Văn Hóa* sẽ trở lại bạn đọc với số báo 4345, ra ngày 6.5. Trong những ngày báo in tạm nghỉ, những tin tức thời sự trong nước và quốc tế sẽ được cập nhật, phản ánh trên *Văn Hóa* điện tử.

VĂN HÓA

LÀM VIỆC VỚI BỘ VHTTDL, THỦ TƯỚNG LÊ MINH HƯNG:

Chuyển mạnh sang tư duy phục vụ, kiến tạo và dẫn dắt phát triển

● **HÀ AN; ảnh: TR. HUẤN**

Tại buổi làm việc với Bộ VHTTDL về tình hình triển khai các nhiệm vụ được giao, đặc biệt là việc tiếp tục thực hiện Nghị quyết 80 của Bộ Chính trị và Nghị quyết của Quốc hội về phát triển văn hóa, Thủ tướng Lê Minh Hưng đã nhấn mạnh phải đổi mới tư duy, nâng cao hiệu quả quản lý, đồng thời tạo những đột phá thực chất để đưa văn hóa trở thành nền tảng tinh thần, nguồn lực nội sinh và sức mạnh mềm của quốc gia.

Toàn cảnh buổi làm việc

Buổi làm việc diễn ra ngày 25.4 tại trụ sở Chính phủ có sự tham dự Phó Thủ tướng Phạm Thị Thanh Trà; Bộ trưởng, Chủ nhiệm Văn phòng Chính phủ Đặng Xuân Phong cùng lãnh đạo nhiều Bộ, ngành liên quan. Về phía Bộ VHTTDL có Bộ trưởng Lâm Thị Phương Thanh và các Thứ trưởng Trịnh Thị Thủy, Tạ Quang Đông, Hồ An Phong, Hoàng Đạo Cương, Phan Tâm.

Nhiều kết quả quan trọng, tạo nền tảng phát triển

Báo cáo tại buổi làm việc, Bộ trưởng Lâm Thị Phương Thanh cho biết, trong bối cảnh thế giới biến động phức tạp, trong nước chịu nhiều sức ép từ cạnh tranh chiến lược và tác động kéo dài của dịch bệnh, toàn ngành vẫn duy trì được đà phát triển và đạt nhiều kết quả quan trọng.

Là cơ quan quản lý đa lĩnh vực với 44 nhóm nhiệm vụ, trải rộng từ văn hóa, gia đình đến thể thao, du lịch, báo chí, xuất bản và thông tin đối ngoại, Bộ VHTTDL giữ vai trò trung tâm trong việc định hướng và vận hành hệ sinh thái văn hóa, xã hội của đất nước. Với 83 đầu mối và hơn 5.000 cán bộ, công chức, viên chức, quy mô hoạt động lớn đặt ra yêu cầu cao về năng lực điều hành và phối hợp. Năm 2025 và những tháng đầu năm 2026, nhận thức về vai trò của văn hóa trong phát triển bền vững đã có bước chuyển rõ rệt. Văn hóa từng bước được nhìn nhận không chỉ là lĩnh vực tinh thần mà còn là động lực nội sinh quan trọng của tăng trưởng.

Các hoạt động kỷ niệm những ngày lễ lớn được tổ chức bài bản, quy mô, tạo hiệu ứng lan tỏa mạnh mẽ trong xã hội, góp phần khơi dậy niềm tự hào dân tộc, đặc biệt trong giới trẻ. Đây được xem là điểm sáng nổi bật của toàn ngành. Cùng với đó, công tác hoàn thiện thể chế tiếp tục được đẩy mạnh. Nhiều chính sách mới được ban hành, góp phần tháo gỡ vướng mắc, thúc đẩy phân cấp, cải cách thủ tục hành chính và huy động nguồn lực xã hội. Đặc biệt, việc tham mưu ban hành Nghị quyết về phát triển văn hóa và trình Quốc hội thông qua chủ trương đầu tư Chương trình mục tiêu quốc gia về phát triển văn hóa giai đoạn 2025-2035 đã tạo nền tảng chính trị, pháp lý quan trọng cho sự phát triển lâu dài của ngành.

Trong lĩnh vực du lịch, năm 2025 đánh dấu bước phục hồi mạnh mẽ với hơn 21 triệu lượt khách quốc tế, tổng thu khoảng 1 triệu tỉ đồng. Du lịch tiếp tục khẳng định vị thế trên bản đồ quốc tế, trở thành một trong những điểm sáng của nền kinh tế. Công nghiệp văn hóa cũng ghi nhận những tín hiệu tích cực, với sự phát triển của điện ảnh, âm nhạc, các sự kiện giải trí quy mô lớn. Thể thao quần chúng tiếp tục mở rộng, trong khi thể thao thành tích cao có những bước tiến nhất định trên đấu trường quốc tế. Một điểm nhấn đáng chú ý là sự chuyển biến mạnh mẽ trong chuyển đổi số. Bộ đã xây dựng và triển khai nhiều cơ sở dữ liệu chuyên ngành như di sản, báo chí, quyền tác giả… Tỷ lệ hồ sơ xử lý trực tuyến toàn trình đạt trên 98%, tăng vọt so với mức dưới 10% đầu năm 2025. Việc xây dựng nền tảng dữ liệu và phát triển nền tảng số du lịch quốc gia được kỳ vọng tạo đột phá trong quản lý, khai thác tài nguyên văn hóa, du lịch.

Tuy nhiên, Bộ trưởng cũng chỉ ra nhiều hạn chế: Hệ thống pháp luật chưa đồng bộ, còn thiếu khung pháp lý ở một số lĩnh vực; chuyển đổi số chưa thực sự trở thành nền tảng phát triển. Thể thao thành tích cao còn khoảng cách với khu vực và thế giới; công nghiệp văn hóa và du lịch chưa phát huy hết tiềm năng; môi trường văn hóa vẫn tồn tại những biểu hiện tiêu cực, nhất là trên không gian mạng. Để toàn ngành bứt phá trong giai đoạn 2026-2030, Bộ trưởng Lâm Thị Phương Thanh cho biết toàn ngành sẽ tập trung hoàn thiện thể chế, lấp đầy "khoảng trống pháp lý", đặc biệt trong công nghiệp văn hóa; đẩy mạnh chuyển đổi số, phát triển dữ liệu đồng bộ, các ngành công nghiệp sáng tạo và nâng cao chất lượng nguồn nhân lực.

Du lịch tiếp tục được xác định là ngành kinh tế mũi nhọn, phấn đấu đón 25 triệu khách quốc tế vào năm 2026; thể thao phát triển theo hướng chuyên nghiệp, bền vững, từng bước nâng cao vị thế quốc tế, đồng thời hướng tới đăng cai các sự kiện thể thao lớn. Ngành cũng sẽ đẩy mạnh thể chế hóa các nghị quyết của Đảng và Quốc hội; triển khai trọng tâm các chương trình lớn như Chương trình mục tiêu quốc gia về phát triển văn hóa, Đề án phát triển du lịch và công nghiệp văn hóa. Cùng với đó là thúc đẩy ứng dụng khoa học công nghệ, chuyển đổi số, hoàn thiện hệ thống đánh giá hiệu quả quản lý; tăng cường phân cấp, tinh gọn bộ máy, nâng cao kỷ luật, kỷ cương và khuyến khích cán bộ dám nghĩ, dám làm.

Bộ trưởng cũng kiến nghị tăng cường phối hợp liên ngành trong hoàn thiện pháp luật, sớm tháo gỡ vướng mắc cho địa phương; đồng thời xây dựng hệ thống tiêu chí, định mức cụ thể để nâng cao hiệu quả thực hiện các mục tiêu phát triển.

Văn hóa phải thực sự trở thành nền tảng tinh thần, nguồn lực nội sinh

Thủ tướng Lê Minh Hưng ghi nhận, đánh giá cao những nỗ lực, cố gắng và kết quả quan trọng mà Bộ đạt được trong thời gian qua, đặc biệt là việc chủ động tham mưu, trình ban hành và tích cực triển khai Nghị quyết 80-NQ/TW, cũng như việc trình Quốc hội thông qua Nghị quyết về phát triển văn hóa. Đây là những nền tảng quan trọng, tạo cơ sở chính trị và pháp lý cho sự phát triển của ngành trong giai đoạn tới.

Thủ tướng Lê Minh Hưng thẳng thắn chỉ ra nhiều tồn tại cần sớm khắc phục như: Số lượng văn bản, đề án, nhiệm vụ chưa hoàn thành còn lớn; một số lĩnh vực còn thiếu khung pháp lý, đặc biệt là công nghiệp văn hóa. Việc ứng dụng khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số chưa đáp ứng yêu cầu phát triển. Trong lĩnh vực thể thao, thể thao thành tích cao vẫn còn khoảng cách đáng kể so với khu vực và thế giới, đòi hỏi phải có sự đổi mới mạnh mẽ về tư duy, cách làm và cơ chế chính sách. Đối với du lịch và công nghiệp văn hóa, mức độ phát triển và đóng góp chưa tương xứng với tiềm năng. Chất lượng nguồn nhân lực còn hạn chế, nguy cơ mai một đội ngũ nghệ nhân dân gian là vấn đề đáng lo ngại.

Phân tích nguyên nhân, Thủ tướng Chính phủ cho rằng yếu tố chủ quan là chủ yếu, liên quan đến tư duy, phương pháp làm việc, kỷ luật, kỷ cương chưa nghiêm và nguồn lực còn hạn chế. Định hướng cho thời gian tới, Thủ tướng Lê Minh Hưng nhấn mạnh yêu cầu đổi mới tư duy một cách căn bản. "Không thể tiếp tục làm việc theo lối mòn, mà phải chuyển mạnh từ tư duy quản lý sang tư duy phục vụ, kiến tạo và dẫn dắt phát triển", Thủ tướng nêu rõ. Trước hết, cần đặc biệt coi trọng xây dựng Đảng bộ trong sạch, vững mạnh toàn diện; hoàn thiện quy chế, đổi mới lề lối làm việc; đề cao trách nhiệm người đứng đầu. Thủ tướng yêu cầu triển khai cơ

> *Để toàn ngành bứt phá trong giai đoạn 2026-2030, toàn ngành sẽ tập trung hoàn thiện thể chế, lấp đầy "khoảng trống pháp lý", đặc biệt trong công nghiệp văn hóa; đẩy mạnh chuyển đổi số, phát triển dữ liệu đồng bộ, các ngành công nghiệp sáng tạo và nâng cao chất lượng nguồn nhân lực.*
>
> **(Bộ trưởng LÂM THỊ PHƯƠNG THANH)**

Phải đưa văn hóa thực sự trở thành nền tảng tinh thần, nguồn lực nội sinh, sức mạnh mềm của quốc gia; đưa du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn; phát triển thể dục, thể thao góp phần nâng cao sức khỏe, tầm vóc người Việt Nam.

(Thủ tướng LÊ MINH HƯNG)

chế đánh giá hiệu quả công việc theo chỉ số cụ thể (KPI), đồng thời kiên quyết thay thế những cán bộ không hoàn thành nhiệm vụ. Bên cạnh đó, Thủ tướng Chính phủ yêu cầu cần chủ động, mạnh dạn, khẩn trương đề xuất cấp có thẩm quyền cho phép các chính sách đột phá để kịp thời triển khai các chủ trương lớn của Đảng.

Về hoàn thiện thể chế, Thủ tướng Chính phủ yêu cầu khẩn trương rà soát, cập nhật các nhiệm vụ trọng tâm theo các nghị quyết của Trung ương, đặc biệt là Nghị quyết Đại hội XIV của Đảng, Nghị quyết 80-NQ/TW và các chương trình hành động của Chính phủ; không để chậm trễ trong việc ban hành văn bản quy định chi tiết thi hành luật. Đồng thời, cần đẩy mạnh triển khai Chương trình mục tiêu quốc gia về phát triển văn hóa, bảo đảm đúng mục tiêu, nguyên tắc và đối tượng thụ hưởng; tạo đột phá trong phát triển thể dục, thể thao theo hướng đầu tư có trọng tâm, trọng điểm. Một trong những nội dung được Thủ tướng Chính phủ đặc biệt nhấn mạnh là tái cấu trúc toàn diện ngành du lịch. Mục tiêu đặt ra là đến năm 2026 đón 25 triệu lượt khách quốc tế và 150 triệu lượt khách nội địa, qua đó đưa du lịch thực sự trở thành ngành kinh tế mũi nhọn.

Theo Thủ tướng Lê Minh Hưng, việc gia tăng lượng khách quốc tế sẽ kéo theo tăng trưởng của nhiều lĩnh vực như hàng không, lưu trú, ẩm thực… mà không gây áp lực lớn lên môi trường. Trong bối cảnh thế giới nhiều biến động, Việt Nam được đánh giá là điểm đến an toàn, đây là cơ hội lớn để thu hút du khách quốc tế. Tuy nhiên, cần có giải pháp để bảo đảm nguồn thu không bị phụ thuộc, tránh tình trạng lợi ích chủ yếu rơi vào các đối tác nước ngoài. Người đứng đầu Chính phủ xác định chuyển đổi số là nhiệm vụ then chốt của toàn ngành. Yêu cầu đặt ra là hoàn thành xây dựng các cơ sở dữ liệu quốc gia và chuyên ngành về văn hóa, thể thao và du lịch trong quý II.2026. Cùng với đó là tái cấu trúc thủ tục hành chính, hoàn thiện các quy định liên quan đến môi trường số, nâng cao hiệu quả quản lý và phục vụ người dân, doanh nghiệp.

Đáng chú ý, Thủ tướng Chính phủ chỉ đạo nghiên cứu, xây dựng Luật Công nghiệp văn hóa nhằm tạo hành lang pháp lý đầy đủ cho lĩnh vực này phát triển. Về nhiệm vụ cụ thể, Thủ tướng Lê Minh Hưng yêu cầu trong tháng 4.2026 phải hoàn thành Nghị quyết của Chính phủ về cắt giảm, phân cấp, đơn giản hóa thủ tục hành chính và điều kiện kinh doanh. Trong quý II.2026, cần trình ban hành hàng loạt văn bản quan trọng như nghị định hướng dẫn Luật Báo chí, nghị định về bản quyền, chế độ đãi ngộ nghề nghiệp cũng như sửa đổi các quy định xử phạt trong hoạt động báo chí, xuất bản. Bộ cần xây dựng hồ sơ sửa đổi nhiều luật quan trọng như Luật Thể dục, thể thao; Luật Du lịch; Luật Điện ảnh; Luật Di sản văn hoá; Luật Thư viện và Luật Xuất bản và Kế hoạch tổ chức "Ngày Văn hóa Việt Nam" giai đoạn 2026-2030.

Đồng thời, rà soát, điều chỉnh các chiến lược phát triển văn hóa và du lịch; xây dựng chiến lược văn hóa đối ngoại; ban hành bộ quy tắc ứng xử văn hóa trên môi trường số. Thủ tướng Chính phủ đồng ý chủ trương bổ sung các chỉ tiêu về công nghiệp văn hóa vào hệ thống chỉ tiêu thống kê quốc gia, đồng thời yêu cầu tăng cường phối hợp giữa các Bộ, ngành, địa phương và doanh nghiệp trong triển khai các kịch bản tăng trưởng. Khẩn trương xây dựng Nghị định của Chính phủ quy định chi tiết một số điều, khoản của Nghị quyết của Quốc hội về phát triển văn hóa Việt Nam, trình trước ngày 10.5… Thủ tướng Chính phủ giao Phó Thủ tướng Phạm Thị Thanh Trà trực tiếp theo dõi, chỉ đạo các lĩnh vực văn hóa, thể thao, du lịch, báo chí và truyền thông. Bên cạnh đó, Thủ tướng yêu cầu tăng cường quản lý nhà nước, phát huy vai trò của báo chí và truyền thông trong bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, định hướng dư luận xã hội.

Thủ tướng Lê Minh Hưng nhấn mạnh: Văn hóa là lĩnh vực có tác động xã hội sâu sắc, được Đảng và Nhà nước đặc biệt quan tâm. Những giá trị đạo đức, văn hóa luôn là vấn đề nhận được sự quan tâm lớn của toàn xã hội. Thủ tướng Chính phủ ghi nhận và đánh giá cao những nỗ lực, kết quả mà Bộ VHTTDL đạt được trong thời gian qua, đặc biệt trong việc tham mưu ban hành và triển khai Nghị quyết 80-NQ/TW và Nghị quyết của Quốc hội về phát triển văn hóa. Tuy nhiên, yêu cầu đặt ra trong giai đoạn tới là phải hành động quyết liệt hơn, chủ động hơn, hiệu quả hơn. "Phải đưa văn hóa thực sự trở thành nền tảng tinh thần, nguồn lực nội sinh, sức mạnh mềm của quốc gia; đưa du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn; phát triển thể dục, thể thao góp phần nâng cao sức khỏe, tầm vóc người Việt Nam", Thủ tướng Chính phủ nhấn mạnh. ■

TP.HCM sẽ điều chỉnh phí tham quan di tích và bảo tàng

● **THÙY TRANG**

Sở VHTT TP.HCM đang lấy ý kiến góp ý dự thảo Nghị quyết quy định phí tham quan di tích lịch sử và các bảo tàng do Sở quản lý. Dự thảo được xây dựng trong bối cảnh hệ thống bảo tàng, di tích của TP.HCM đang đứng trước yêu cầu đổi mới hoạt động, nâng cao chất lượng phục vụ và tăng tính tự chủ tài chính.

Theo dự thảo, Nghị quyết sẽ áp dụng đối với hệ thống bảo tàng và di tích do Sở VHTT TP.HCM quản lý, gồm: Bảo tàng TP.HCM, Bảo tàng Lịch sử TP.HCM, Bảo tàng Mỹ thuật TP.HCM, Bảo tàng Chứng tích chiến tranh, Bảo tàng Hồ Chí Minh, Chi nhánh TP.HCM, Bảo tàng Tôn Đức Thắng, Bảo tàng Phụ nữ Nam Bộ, di tích lịch sử Bạch Dinh và Khu di tích lịch sử quốc gia đặc biệt Nhà tù Côn Đảo.

Hiện nay, mức thu phí tham quan tại các bảo tàng, di tích thuộc Sở VHTT TP.HCM quản lý thực hiện: Bảo tàng Chứng tích chiến tranh và Bảo tàng Bà Rịa-Vũng Tàu: 40.000đ/người/lượt; Bảo tàng TP.HCM, Bảo tàng Mỹ thuật TP.HCM, Bảo tàng Lịch sử TP.HCM: 30.000đ; Di tích lịch sử Bạch Dinh là 15.000đ; Khu di tích lịch sử quốc gia đặc biệt Nhà tù Côn Đảo và Bảo tàng Côn Đảo, tỉnh Bà Rịa-Vũng Tàu là 50.000đ/người/lượt. Bảo tàng Hồ Chí Minh, Chi nhánh TP.HCM, Bảo tàng Tôn Đức Thắng, Bảo tàng Phụ nữ Nam Bộ hiện và Bảo tàng tỉnh Bình Dương hiện chưa thu phí tham quan.

Theo số liệu của Sở VHTT TP.HCM, giai đoạn từ 2021–2025, hệ thống bảo tàng và di tích có thu phí đã đón hơn 8,3 triệu lượt khách, với tổng doanh thu hơn 277 tỉ đồng. Trung bình mỗi năm, có khoảng 500.000 lượt khách được miễn, giảm phí theo chính sách hiện hành. Mức phí tham quan áp dụng từ năm 2018 đã góp phần tạo điều kiện để người dân, HSSV và du khách tiếp cận hệ thống bảo tàng, di tích của TP.HCM, phục vụ học tập, nghiên cứu và trải nghiệm văn hóa, đồng thời góp phần giáo dục truyền thống và gìn giữ bản sắc.

Nguồn thu từ phí tham quan cũng giúp các đơn vị có kinh phí cải tạo cơ sở vật chất, đổi mới trưng bày, tổ chức hoạt động phục vụ công chúng, từng bước nâng cao chất lượng chuyên môn và giảm phụ thuộc ngân sách. Đây còn là nguồn lực để một số bảo tàng thực hiện tự chủ tài chính và chi trả cho người lao động. Tuy nhiên, theo đánh giá của cơ quan quản lý, mức thu hiện hành đã bộc lộ nhiều hạn chế khi so với mặt bằng giá cả và chi phí vận hành hiện nay. Trong khi chi phí đầu vào tăng mạnh, nguồn thu từ phí tham quan chưa đủ đáp ứng nhu cầu đổi mới hoạt động, đặc biệt trong bối cảnh các bảo tàng phải từng bước thực hiện cơ chế tự chủ tài chính.

Một trong những vấn đề được chỉ ra trong dự thảo là tình trạng xuống cấp của hệ thống trưng bày tại nhiều bảo tàng. Phần lớn các trưng bày được xây dựng từ những năm 1990–2000, khi công nghệ và vật liệu phục vụ bảo tàng còn hạn chế. Không ít bảo tàng vẫn duy trì cách tiếp cận theo hướng truyền đạt một chiều, chưa tạo được sự tương tác với người xem. Thực tế cũng cho thấy, việc thu hút khách quay lại bảo tàng là thách thức lớn. Không nhiều người có xu hướng quay lại nếu nội dung và hình thức không có sự thay đổi. Trên cơ sở đó, dự thảo Nghị quyết đề xuất điều chỉnh mức phí tham quan theo hướng tiệm cận mặt bằng chung trong nước.

Cụ thể, nhóm bảo tàng và di tích trọng điểm dự kiến áp dụng mức 60.000đ/người/lượt, gồm: Bảo tàng Chứng tích chiến tranh, Bảo tàng Mỹ thuật TP.HCM, Bảo tàng TP.HCM, Bảo tàng Lịch sử TP.HCM, Bảo tàng Bình Dương (di tích Nhà tù Phú Lợi; nhà cổ Trần Văn Hổ), Bảo tàng Bà Rịa-Vũng Tàu và Khu di tích lịch sử quốc gia đặc biệt nhà tù Côn Đảo. Di tích lịch sử Bạch Dinh dự kiến áp dụng mức 30.000đ/người/lượt. Nhóm bảo tàng hiện chưa thu phí như Bảo tàng Hồ Chí Minh, Chi nhánh TP.HCM, Bảo tàng Tôn Đức Thắng, Bảo tàng Phụ nữ Nam Bộ dự kiến sẽ thu 20.000đ/người/lượt. Bảo tàng Hồ Chí Minh, Chi nhánh TP.HCM, Bảo tàng Tôn Đức Thắng tiếp tục không thu phí tham quan đối với đồng bào đến dâng hương, dâng hoa Chủ tịch Hồ Chí Minh và Chủ tịch Tôn Đức Thắng.

Chính sách miễn, giảm phí được kế thừa và bổ sung, bao gồm miễn phí cho trẻ em dưới 6 tuổi, người khuyết tật đặc biệt nặng, hộ nghèo; giảm 50% cho HSSV, người cao tuổi, người thuộc diện chính sách, người khuyết tật nặng, hộ cận nghèo và nghệ nhân nhân dân, nghệ nhân ưu tú. Theo dự kiến, sau khi điều chỉnh, nguồn thu từ phí tham quan có thể tăng khoảng 40% so với năm 2025, tương đương tăng thêm hơn 36 tỉ đồng. Sở VHTT cũng đề xuất cơ chế để lại 100% nguồn thu phí cho các đơn vị. Nguồn thu từ phí tham quan giúp bổ sung một phần chi phí bảo quản, tu bổ, phục hồi và quản lý cơ sở vật chất của đơn vị, đầu tư cho chuyên môn, đồng thời giảm dần phụ thuộc vào ngân sách nhà nước.. ■

Khách quốc tế tham quan Bảo tàng Lịch sử TP.HCM

NGHỊ QUYẾT CỦA QUỐC HỘI VỀ PHÁT TRIỂN VĂN HÓA VIỆT NAM:

Để văn hóa thực sự trở thành nguồn lực dẫn dắt phát triển

● **THU SÂM; ảnh: TRẦN HUẤN**

Với đại đa số đại biểu tán thành, Quốc hội đã biểu quyết thông qua Nghị quyết về phát triển Văn hóa Việt Nam. Theo Ủy viên Ban Chấp hành Trung ương Đảng, Bộ trưởng Bộ VHTTDL Lâm Thị Phương Thanh, Nghị quyết khi được Quốc hội thông qua chắc chắn sẽ có tác động tích cực, tạo khuôn khổ pháp lý quan trọng để khơi thông các nguồn lực.

Quốc hội thông qua Nghị quyết về phát triển văn hóa Việt Nam

Từ kỳ vọng của giới làm nghề đến động lực sáng tạo mới

Ngay sau khi Nghị quyết được thông qua, trao đổi với Báo *Văn Hóa*, đại biểu Trịnh Thúy Mùi (Đồng Tháp) bày tỏ niềm vui của những người làm nghề - các nghệ sĩ khi Quốc hội thông qua Nghị quyết, sau khi Nghị quyết số 80 - NQ/TW được Bộ Chính trị ban hành vào tháng 1 vừa qua. Theo bà, Nghị quyết của Quốc hội về phát triển văn hóa, chắc chắn sẽ tạo ra khí thế mới, thúc đẩy, khuyến khích các văn nghệ sĩ, những người đang công tác trong lĩnh vực văn hóa có thêm động lực để sáng tác nhiều tác phẩm mới, chất lượng.

Nhìn vào thực tế khi nhiều nghệ sĩ đang có dấu hiệu chững lại, đại biểu Trịnh Thúy Mùi cho rằng Nghị quyết được Quốc hội ban hành sẽ là cơ hội quý giá cho những người làm nghề, hứng thú hơn với việc bảo tồn, phát huy các giá trị văn hóa của dân tộc. "Nghị quyết sẽ tạo ra cú hích phát triển mới cho lĩnh vực được xem là nền tảng quan trọng cho sự phát triển chung của đất nước. Nền tảng mà phát triển tốt thì các lĩnh vực khác và toàn xã hội cũng sẽ phát triển vững mạnh", đại biểu Trịnh Thúy Mùi phân tích.

Đánh giá rằng Nghị quyết đã có nhiều điểm mới và điều quan trọng là đã tạo ra những cơ chế, chính sách mang tính đột phá để có thể tháo gỡ được nhiều điểm nghẽn trong những năm qua, đại biểu cho rằng, những nội dung trong Nghị quyết đã tạo hành lang pháp lý thông thoáng, khơi nguồn để văn hóa có thể chảy trong dòng chảy phát triển chung của đất nước. Từ đó tạo ra nhiều sản phẩm mới, hay hơn, hấp dẫn hơn.

Nghị quyết sẽ góp phần xây dựng và phát triển nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc **Ảnh: TH.HÀ**

Đi vào những nội dung cụ thể, đại biểu Trịnh Thúy Mùi cho biết, bà ấn tượng với nhiều điểm mới trong Nghị quyết. Chẳng hạn như quy định, Nhà nước thí điểm thành lập Quỹ văn hóa, nghệ thuật ở trung ương và một số địa phương. Quỹ hoạt động theo mô hình hợp tác công tư, là Quỹ đầu tư mạo hiểm, hoạt động theo nguyên tắc thị trường, chấp nhận khả năng rủi ro, bảo đảm công khai, minh bạch, hiệu quả, chống thất thoát, lãng phí vốn.

"Mô hình Quỹ văn hóa, nghệ thuật, ở Việt Nam thì mới nhưng nhiều nước trên thế giới đã áp dụng. Chúng tôi là thành viên của Hiệp hội sân khấu thế giới (ITI) thấy được rằng tất cả các hoạt động về văn hóa, nghệ thuật của họ đều dựa trên cơ sở là nguồn kinh phí của Quỹ, do Nhà nước và chủ yếu là các doanh nghiệp được thụ hưởng các chính sách ưu đãi trong lĩnh vực văn hóa, nghệ thuật đóng góp. Một điểm nhân văn nữa trong Nghị quyết là chúng ta đã đưa vào quy định về cơ chế, chính sách bảo tồn văn hóa các dân tộc thiểu số, nghệ thuật dân gian, nghệ thuật truyền thống và bảo vật quốc gia, cổ vật quý hiếm. Đơn cử như mỗi một dân tộc đều có những đặc trưng văn hóa riêng, nhất là tiếng nói, chữ viết. Nếu không có các cơ chế, chính sách khuyến khích bảo tồn thì một ngày nào đó, các di sản này sẽ mất đi và đặc trưng của các dân tộc cũng không còn", đại biểu Trịnh Thúy Mùi nêu quan điểm.

Bà cũng cho biết, trong nghệ thuật thì nghệ thuật truyền thống được xem là nền tảng cho sự phát triển. Vì thế việc bảo tồn các giá trị nghệ thuật truyền thống là hết sức cần thiết để giữ được nét riêng đặc sắc của văn hóa các vùng, miền. Chẳng hạn khi nói đến miền Nam là nói đến đờn ca tài tử và cải lương, nói đến miền Bắc là nói đến nghệ thuật chèo, nói đến miền Trung là tuồng và dân ca. Nghệ thuật truyền thống chính là chất liệu tạo nên sự đặc sắc trong văn hóa các vùng, miền. Việc đưa ra các cơ chế, chính sách để bảo tồn sẽ giúp cho nghệ thuật

"Nghị quyết đã thể chế hóa cơ bản đầy đủ, kịp thời những chủ trương lớn tại Nghị quyết số 80 - NQ/TW của Bộ Chính trị với 10 nhóm chính sách có tính khả thi cao. Đồng thời tiếp tục khẳng định quan điểm phát triển văn hóa, con người là nền tảng, nguồn lực nội sinh quan trọng, động lực to lớn, trụ cột, hệ điều tiết cho phát triển nhanh và bền vững đất nước. Đầu tư cho văn hóa là đầu tư cho tương lai của dân tộc. Thể hiện tư duy đổi mới về huy động nguồn lực để phát triển văn hóa, trong đó nguồn lực Nhà nước giữ vai trò dẫn dắt, nguồn lực xã hội và sự tham gia của toàn dân là yếu tố quan trọng.

Nghị quyết đã góp phần thể chế hóa ba vấn đề đột phá của Nghị quyết số 80, đó là thể chế, cơ chế chính sách đột phá để huy động và sử dụng hiệu quả nguồn lực phát triển văn hóa đóng vai trò then chốt; chú trọng phát hiện, ươm mầm tài năng, thu hút, trọng dụng nhân tài

Thừa ủy quyền của Thủ tướng Chính phủ, Bộ trưởng Bộ VHTTDL Lâm Thị Phương Thanh trình bày Báo cáo giải trình, tiếp thu, chỉnh lý dự thảo Nghị quyết của Quốc hội về phát triển văn hoá Việt Nam

trong lĩnh vực văn hóa nghệ thuật; tăng cường đầu tư ứng dụng khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo, chuyển đổi số để tạo không gian mới, xung lực mới cho phát triển văn hóa. Đồng thời chú trọng bảo tồn, trao truyền và phát huy các giá trị bản sắc văn hóa truyền thống, đặc sắc văn hóa các dân tộc, nghệ thuật dân gian, nghệ thuật truyền thống; phát huy vai trò chủ thể của nhân dân trong sáng tạo và thụ hưởng các giá trị văn hóa.

Nghị quyết khi được Quốc hội thông qua chắc chắn sẽ có tác động tích cực, tạo khuôn khổ pháp lý quan trọng để khơi thông các nguồn lực, phát huy sự sáng tạo của các tầng lớp nhân dân, góp phần xây dựng và phát triển nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc; để văn hóa tiếp tục khẳng định vai trò dẫn dắt, có đóng góp quan trọng và xứng đáng vào sự nghiệp xây dựng, phát triển đất nước trong kỷ nguyên mới."

(Bộ trưởng Bộ VHTTDL LÂM THỊ PHƯƠNG THANH)

truyền thống được tiếp tục hòa vào dòng chảy của đời sống nhân dân, tạo nên đời sống tinh thần phong phú cho người dân khắp mọi miền Tổ quốc.

"Bảo tồn để nghệ thuật truyền thống có cơ sở phát triển. Nếu như toàn dân không bảo tồn nghệ thuật truyền thống thì làm sao chúng ta có được MV *Bắc Bling*, thu hút tới 306 triệu lượt xem, quảng bá cho hình ảnh đất nước và con người Bắc Ninh nói riêng, Việt Nam nói chung ra thế giới. Thế nên việc Nghị quyết đề ra những cơ chế, chính sách để bảo tồn nghệ thuật truyền thống là rất có ý nghĩa bởi xét cho cùng xã hội dù có phát triển, hiện đại bao nhiêu thì chúng ta cũng cần phải bảo tồn cho các giá trị văn hóa, nghệ thuật truyền thống, bởi đó chính là nền tảng cho sự phát triển bền vững của lĩnh vực văn hóa nói riêng và của đất nước nói chung", đại biểu Trịnh Thúy Mùi nhấn mạnh.

Thước đo nằm ở thực thi chính sách

Trả lời phỏng vấn Báo *Văn Hóa*, đại biểu Tạ Đình Thi (Hà Nội) đánh giá cao vai trò của cơ quan chủ trì soạn thảo là Bộ VHTTDL đã khẩn trương, chủ động phối hợp chặt chẽ với cơ quan thẩm tra và các cơ quan liên quan của Quốc hội, các Bộ, ngành để hoàn thiện dự thảo trong thời gian ngắn, trình Quốc hội xem xét, thông qua.

Theo đại biểu Tạ Đình Thi, quá trình xây dựng Nghị quyết đã thể hiện tinh thần trách nhiệm cao trong việc thể chế hóa các quan điểm, chủ trương của Đảng, đặc biệt là Nghị quyết số 80 của Bộ Chính trị về phát triển văn hóa Việt Nam, cũng như tinh thần của Văn kiện Đại hội XIV của Đảng. Đại biểu nhấn mạnh, sau khi Nghị quyết được Quốc hội thông qua, vấn đề quan trọng nhất là tổ chức thực hiện hiệu quả. Trong đó, vai trò của Chính phủ, các Bộ, ngành và đặc biệt là các địa phương cần được phát huy với những kế hoạch, hành động cụ thể, nhằm đưa Nghị quyết nhanh chóng đi vào cuộc sống, tạo bước chuyển rõ nét phát triển văn hóa Việt Nam trong giai đoạn mới.

Việc Quốc hội thông qua Nghị quyết về phát triển văn hóa Việt Nam không chỉ hoàn thiện thêm khuôn khổ pháp lý cho lĩnh vực này, mà còn mở ra kỳ vọng về một giai đoạn phát triển mới, nơi văn hóa thực sự trở thành sức mạnh nội sinh, nguồn lực quan trọng của quốc gia. Vấn đề đặt ra không chỉ dừng lại ở chính sách, mà còn là quyết tâm và hiệu quả trong tổ chức thực thi, để những định hướng lớn nhanh chóng lan tỏa vào đời sống, tạo chuyển biến thực chất, bền vững.

Nghị quyết về phát triển văn hóa Việt Nam đã mở ra khuôn khổ pháp lý và kỳ vọng mới, nhưng giá trị thực tiễn sẽ được đo bằng hiệu quả triển khai. Khi các cấp, ngành và địa phương hành động đồng bộ, quyết liệt, văn hóa không chỉ là nền tảng tinh thần mà còn thực sự trở thành nguồn lực nội sinh, sức mạnh dẫn dắt phát triển bền vững đất nước trong giai đoạn mới. ■

Đúng thời điểm, trúng yêu cầu thực tiễn

● **ThS VŨ MINH ĐẠO**

Việc Quốc hội ban hành Nghị quyết về một số cơ chế, chính sách đột phá phát triển văn hóa Việt Nam vào thời điểm hiện nay có thể khẳng định là rất kịp thời, cần thiết và đã nhận được sự đồng thuận cao của đa số đại biểu Quốc hội.

Trong bối cảnh đất nước đang bước vào giai đoạn phát triển mới, yêu cầu đặt ra không chỉ là tăng trưởng kinh tế, mà còn là phát triển bền vững dựa trên nền tảng giá trị văn hóa và con người Việt Nam. Tuy nhiên, thực tiễn cho thấy, lĩnh vực văn hóa vẫn còn nhiều "điểm nghẽn" kéo dài, đặc biệt là ở cơ sở - nơi trực tiếp gìn giữ và trao truyền các giá trị truyền thống.

Tại nhiều địa phương vùng dân tộc thiểu số, không khó để bắt gặp những nghệ nhân - "báu vật sống" của cộng đồng - vẫn đang âm thầm giữ nghề trong điều kiện thiếu thốn. Có những nghệ nhân hát then, đàn tính ở vùng cao, mỗi tháng chỉ có vài buổi truyền dạy tự phát, thu nhập rất thấp. Không ít nghệ nhân dệt thổ cẩm, chế tác nhạc cụ dân tộc hay thực hành nghi lễ truyền thống phải tự xoay xở kinh phí để duy trì hoạt động, trong khi các thủ tục tiếp cận hỗ trợ từ ngân sách còn phức tạp, chưa phù hợp với điều kiện thực tế.

Một thực tế đáng suy nghĩ là, nhiều di sản văn hóa phi vật thể đã được ghi danh, nhưng việc "giữ người" (tức là giữ nghệ nhân) lại chưa tương xứng với yêu cầu bảo tồn. Không ít nghệ nhân cao tuổi qua đời mà chưa kịp truyền dạy hết vốn quý, trong khi lớp trẻ kế cận thiếu động lực theo nghề vì thu nhập bấp bênh, thiếu môi trường phát triển.

Ở lĩnh vực nghệ thuật chuyên nghiệp, đặc biệt là các loại hình truyền thống như múa, xiếc, chèo, tuồng… bài toán tuổi nghề và chuyển đổi nghề nghiệp vẫn đang đặt ra cấp thiết. Diễn viên múa, xiếc phải trải qua quá trình đào tạo khắt khe, cường độ lao động cao, rủi ro chấn thương lớn, nhưng tuổi nghề lại ngắn. Sau khoảng 35 tuổi, nhiều người không còn đủ điều kiện biểu diễn đỉnh cao, trong khi vẫn chưa đến tuổi nghỉ hưu, dẫn đến tình trạng "lửng lơ nghề nghiệp". Không ít nghệ sĩ buộc phải chuyển sang các công việc mưu sinh khác, gây lãng phí nguồn nhân lực đã được đào tạo bài bản.

Chính từ những thực tiễn đó, việc ban hành một Nghị quyết với các cơ chế, chính sách mang tính đột phá là yêu cầu cấp thiết. Đây không chỉ là bước cụ thể hóa các chủ trương lớn về phát triển văn hóa, mà còn là cơ hội để tháo gỡ những "nút thắt" tồn tại lâu nay, từ cơ chế tài chính, phương thức đặt hàng, đến chính sách đãi ngộ và bảo đảm an sinh cho người làm nghề.

Điểm đáng ghi nhận là trong quá trình thảo luận, nhiều đại biểu Quốc hội đã bày tỏ sự nhất trí cao với định hướng của dự thảo Nghị quyết. Sự đồng thuận này phản ánh nhận thức chung rằng, nếu không có những chính sách đủ mạnh, đủ linh hoạt và sát thực tiễn, thì rất khó để văn hóa phát triển tương xứng với tiềm năng và kỳ vọng.

Đáng chú ý, Nghị quyết lần này không chỉ dừng lại ở mục tiêu bảo tồn, mà còn mở ra cơ hội phát triển các ngành công nghiệp văn hóa, đưa văn hóa trở thành một lĩnh vực kinh tế có đóng góp ngày càng rõ nét cho tăng trưởng.

Thực tiễn quốc tế cho thấy, nhiều quốc gia đã thành công khi chuyển hóa tài nguyên văn hóa thành sản phẩm, dịch vụ có giá trị gia tăng cao - từ điện ảnh, âm nhạc, thời trang đến du lịch văn hóa và các ngành sáng tạo nội dung số. Ở Việt Nam, tiềm năng này là rất lớn, với kho tàng di sản phong phú, bản sắc đa dạng của 54 dân tộc, cùng một thế hệ nghệ sĩ trẻ năng động, sáng tạo.

Tuy nhiên, trong thời gian dài, chúng ta vẫn chủ yếu tiếp cận văn hóa dưới góc độ "bảo tồn", mà chưa thực sự chú trọng đúng mức đến "khai thác và phát triển". Nhiều giá trị văn hóa vẫn đang tồn tại dưới dạng tiềm năng, chưa được chuyển hóa thành nguồn lực kinh tế cụ thể.

Việc ban hành Nghị quyết với các cơ chế đột phá về tài chính, đặt hàng, xã hội hóa và thu hút nguồn lực ngoài nhà nước sẽ tạo điều kiện để hình thành thị trường sản phẩm văn hóa, thúc đẩy sáng tạo, khởi nghiệp trong lĩnh vực công nghiệp văn hóa, đồng thời gắn kết chặt chẽ giữa văn hóa và du lịch, từng bước xây dựng thương hiệu văn hóa Việt Nam trên trường quốc tế.

Quan trọng hơn, phát triển công nghiệp văn hóa không chỉ mang lại giá trị kinh tế, mà còn góp phần lan tỏa giá trị, củng cố bản sắc và nâng cao "sức mạnh mềm" quốc gia. Trong bối cảnh toàn cầu hóa, đây chính là lợi thế cạnh tranh bền vững - khi văn hóa không thể sao chép, và bản sắc chính là điều làm nên vị thế.

Có thể khẳng định, nếu được triển khai hiệu quả, Nghị quyết sẽ tạo bước chuyển căn bản trong tư duy phát triển: Từ chỗ coi văn hóa là lĩnh vực cần hỗ trợ, sang coi văn hóa là nguồn lực nội sinh, là động lực tăng trưởng và là sức mạnh bền vững của đất nước.

Thời điểm ban hành Nghị quyết lần này là "đúng và trúng". Vấn đề còn lại là khâu tổ chức thực hiện, làm sao để mỗi chính sách khi đi vào cuộc sống không chỉ dừng lại trên giấy, mà thực sự chạm tới nghệ nhân, nghệ sĩ, nuôi dưỡng sáng tạo, giữ gìn bản sắc và lan tỏa giá trị văn hóa Việt Nam trong đời sống đương đại. ■

Việc Quốc hội biểu quyết thông qua Nghị quyết về phát triển văn hóa đã mở ra cơ hội mới, xung lực mới cho lĩnh vực văn hóa phát triển **Ảnh: TH.HÀ**

KINH TẾ ĐÊM BAO GIỜ THỰC SỰ "PHÁT SÁNG"?

Bài cuối: Đừng đánh mất "cơ hội vàng" thêm lần nữa

● H.HẢI - K.CHI - T.KHIÊM - H.NHUNG

Đứng ở góc độ là những người trực tiếp tham gia vào hoạt động kinh tế đêm (KTĐ), nhiều doanh nghiệp và giới chuyên gia đã thẳng thắn nhìn nhận, Việt Nam sẵn có nhiều tiềm năng, lợi thế để phát triển KTĐ như một mô hình phát triển mới, nhưng suốt thời gian dài, lĩnh vực này đã bị đánh mất "cơ hội vàng".

Ông Nguyễn Quốc Kỳ, Chủ tịch Công ty cổ phần Du lịch Vietravel cho rằng, mục tiêu phát triển KTĐ đã được đề cập cách đây hơn 10 năm nhưng chúng ta đã đánh mất "cơ hội vàng", đặc biệt là với TP.HCM và nhiều thành phố lớn khác. Đã đến lúc phải xem lại toàn bộ triết lý phát triển KTĐ, phải định vị lại và có quy hoạch liền mạch, cơ chế chính sách quản lý chuyên biệt về hình thái KTĐ với thông điệp rõ ràng là lấy văn hóa làm lõi, lấy trải nghiệm làm sản phẩm, lấy công nghệ làm đòn bẩy, lấy quy hoạch làm nền tảng.

Cần định vị được "tuyên ngôn" văn hóa

Hiến kế cho TP.HCM, ông Kỳ cho rằng thành phố phải định vị ra được những vùng, những trục, những giá trị cụ thể để đầu tư và phát huy nó. Đặc biệt, cần phải định vị được "tuyên ngôn" văn hóa của TP.HCM là gì để chuyển hóa nó thành giá trị kinh tế, tạo ra giá trị trải nghiệm đa tầng, đa diện và sáng tạo… Việc cần làm ngay là thành lập, chỉ đạo phát triển KTĐ TP.HCM để tập hợp lực lượng, cơ chế chính sách… và ban hành một đề án thật sâu về KTĐ. với tầm nhìn chiến lược đưa TP.HCM nằm trong top 5 thành phố có KTĐ mạnh nhất châu Á. Để vào được top này phải đặt ra mục tiêu đến năm 2030, KPI doanh thu KTĐ đạt từ 5 -7 tỉ USD, lưu trú của khách du lịch đến TP.HCM phải đạt con số 4 - 5 đêm, chi tiêu của khách phải tăng 60% so với hiện nay. Đến năm 2035 phải vào được top của châu Á với doanh thu KTĐ đạt 8 -11 tỉ USD, chi tiêu của khách tăng từ 100-150% so với hiện nay.

Đặc biệt, TP.HCM cần thành lập ban soạn thảo xây dựng chiến lược đưa thành phố trở thành nơi có KTĐ đa lõi, đa trục đầu tiên của Đông Nam Á. Vì nhìn vào TP.HCM hiện nay đã thấy có ba trục KTĐ rõ ràng, trong khi đó Bangkok (Thái Lan), Singapore hiện chỉ có một lõi.

Đại diện Lữ hành Saigontourist, ông Võ Việt Hòa chia sẻ, từ thực tiễn phục vụ thị trường, khảo sát đối tác, khách hàng và phân tích dữ liệu hành vi tiêu dùng, Saigontourist nhận thấy nhu cầu đối với KTĐ của TP.HCM được thể hiện khá rõ ở các nhóm khách quốc tế trọng tâm như khách công vụ, khách MICE, khách nghỉ dưỡng, khách đoàn và cộng đồng khách quốc tế đang lưu trú tại Việt Nam. Với các nhóm khách này, điều họ cần không chỉ là nhiều hoạt động hơn về đêm, mà là một hệ sinh thái trải nghiệm đủ an toàn, thuận tiện, có bản sắc và sức hấp dẫn để giúp kéo dài lưu trú, tăng chi tiêu và nâng khả năng quay lại. Trên cơ sở đó, KTĐ của TP.HCM cần đáp ứng các yêu cầu chính, gồm sự an toàn và cảm giác yên tâm khi trải nghiệm ban đêm, thời gian di chuyển hợp lý và kết nối điểm tham quan thuận tiện, tập trung khai thác bản sắc riêng của TP.HCM, sản phẩm phải đủ chuyên nghiệp và được đầu tư dài hạn để doanh nghiệp lữ hành có thể kết hợp bán cho du khách, ông Hòa chia sẻ thêm.

Phải có mô hình, cách thức vận hành đặc thù

Chia sẻ với *Văn Hóa*, ông Ninh Văn Trình, Chủ tịch Hội Doanh nghiệp phường Móng Cái 1 (Quảng Ninh) cho biết, địa phương có nhiều lợi thế để phát triển kinh tế, đặc biệt là KTĐ. Lợi thế về thương mại du lịch tiếp tục được phát huy khi số lượng lớn du khách từ Trung Quốc đến tham quan, mua sắm. Cùng với đó, hệ thống dịch vụ du lịch cũng được đầu tư mạnh mẽ, đáp ứng nhu cầu ngày càng đa dạng. Nhằm khai thác hết tiềm năng và phát huy hơn nữa hoạt động này, KTĐ cần có sự đồng hành chặt chẽ giữa doanh nghiệp và chính quyền, với các định hướng mang tính trọng điểm và chiều sâu cho từng ngành hàng.

Theo ông Trình, để nâng cao hiệu quả phát triển KTĐ, cần tập trung xây dựng chuỗi trải nghiệm đồng bộ, tránh tình trạng manh mún, rời rạc, thúc đẩy vận hành theo hướng "tuần hoàn" nhằm hình thành hệ tuần hoàn KTĐ với sự liên kết chặt chẽ giữa các hoạt động và dịch vụ. Từ đó, xây dựng hệ sinh thái vận hành liên tục trong khung giờ ban đêm, trong đó các dịch vụ và hoạt động kinh tế được kết nối, tạo thành vòng lưu thông khép kín và bổ trợ lẫn nhau. Bên cạnh đó, việc phát huy lợi thế khu vực cửa khẩu cần được coi là một trụ cột quan trọng. Địa phương cần tận dụng nguồn khách quốc tế, đặc biệt là thị trường Trung Quốc. Đồng thời, chú trọng phát triển các sản phẩm mang tính giao thoa văn hóa, phù hợp thị hiếu để nâng cao sức hấp dẫn. "Việc tăng cường các dịch vụ hành chính công vào ban đêm cũng sẽ góp phần tạo động lực, khuyến khích người dân tham gia hoạt động ngoài trời. Các dịch vụ thiết yếu như y tế, an ninh, hạ tầng… cũng cần được mở rộng trong khung giờ đêm để thúc đẩy hoàn thiện hệ sinh thái kinh tế đêm, nâng cao chất lượng đời sống và tạo sức lan tỏa bền vững", Trình nhấn mạnh.

Theo ông Lê Quốc Việt, Chủ nhiệm Câu lạc bộ Điểm đến xứ Quảng, tiềm năng KTĐ của Hội An nhiều nhưng không thể phát triển, khai thác ồ ạt, phải cẩn trọng, phải có mô hình, cách thức vận hành theo đặc thù riêng. Với Hội An, có thể xây dựng mô hình KTĐ đặc trưng cho vùng di sản, hài hòa giữa việc đáp ứng nhu cầu du khách, vừa giữ được bản sắc văn hóa của Hội An, giảm thiểu "mặt trái" phát sinh, không làm ảnh hưởng đến đời sống cộng đồng dân cư, các đối tượng khách trung niên cần nghỉ ngơi, tĩnh dưỡng. Ông Việt cho rằng, không gian phát triển sản phẩm du lịch đêm ở Hội An có thể mở rộng thêm ra ở những khu vực không ảnh hưởng nhiều đến dân cư như khu vực làng chài Tân Thành, biển Cửa Đại để du khách có thể đến để trở về với thiên nhiên, hòa mình với cuộc sống về đêm của làng chài, thúc đẩy các dịch vụ vui chơi giải trí về đêm cho du khách, trình diễn nghệ thuật ánh sáng trên đồng ruộng, sông ở vùng ven Hội An...

Bên cạnh đó, Hội An có thể tiếp tục đầu tư vào các mô hình chợ đêm đã có thương hiệu để du khách có thể thưởng thức sự "tĩnh lặng" của đêm Hội An. Tuy nhiên cần phải có giải pháp định hướng mô hình, loại hình kinh doanh cho phù hợp, quy định lại quy chuẩn kích thước, màu sắc... của xe bán hàng; nghiên cứu di dời vào các vị trí khác hợp lý, để tạo ra các sản phẩm du lịch về đêm phục vụ nhân dân và du khách theo đúng định hướng giữ gìn, bảo tồn và phát huy các giá trị di sản phi vật thể, văn hóa, các sản phẩm làng nghề truyền thống, OCOP trong và ngoài Hội An nhằm quảng bá, tuyên truyền góp phần làm tốt hơn công tác khởi nghiệp, đổi mới, sáng tạo. Ông Việt đề xuất, với không gian mới sau sáp nhập, TP Đà Nẵng nên cân nhắc vị trí quy hoạch khu KTĐ tại khu vực giữa Hội An và Đà Nẵng nhằm thuận tiện cho cả hai trung tâm du lịch chính với hai luồng khách có nhu cầu hưởng thụ KTĐ ở Hội An và Đà Nẵng.

Quy hoạch vùng KTĐ cần rõ ràng

Sau khi sáp nhập, Lâm Đồng đã trở thành tỉnh có diện tích lớn nhất cả nước, đồng thời sở hữu nhiều dư địa, tiềm năng để phát triển đa dạng các loại hình kinh tế, trong đó có KTĐ với việc hội tụ đầy đủ các yếu tố biển, rừng, cửa khẩu, cảng biển… và các giá trị văn hóa đa dạng, độc đáo. Ông Đinh Văn Tuấn, Phó Chủ tịch UBND tỉnh Lâm Đồng cho biết, UBND tỉnh đã giao Sở VHTTDL nghiên cứu, tham mưu, đề xuất xây dựng Đề án thí điểm phát triển KTĐ trên địa bàn. Trong đó, trước mắt sẽ tập trung vào hai khu vực trung tâm du lịch của tỉnh là Đà Lạt và Phan Thiết - Mũi Né. Hiện tại, Sở đang tập trung triển khai xây dựng đề án này và dự kiến sẽ trình dự thảo đề án vào cuối quý II.2026.

Ông Đinh Tuấn Anh, Giám đốc Cụm Khu du lịch TTC World - Thung lũng Tình yêu nhận định, để KTĐ Lâm Đồng phát triển đúng nghĩa, cần tiếp cận theo hướng chiến lược tổng thể, không phải làm rời rạc mà chính quyền địa phương cần quy hoạch các vùng KTĐ rõ ràng, ví dụ khu trung tâm, hồ, hoặc các tổ hợp du lịch lớn. Bên cạnh đó, cần phải thúc đẩy phát triển sản phẩm có khả năng giữ chân khách sau 18 giờ như các show nghệ thuật, trình diễn ánh sáng, văn hóa, ẩm thực bản địa, hoạt động giải trí có tính tương tác… để kéo dài chuỗi tiêu dùng từ ăn tối đến giải trí, mua sắm, trải nghiệm khuya. ■

Bên cạnh những giải pháp như hoạch định phải rõ ràng; hoàn thiện thể chế; đồng bộ hạ tầng… thì văn hóa, nghệ thuật cần được xem yếu tố hạt nhân nhằm níu giữ người dân, du khách khi đến với hoạt động kinh tế đêm Ảnh: A.T

Đề xuất xây dựng Công viên di tích tháp Bằng An

Tháp Bằng An (trước đây thuộc địa bàn phường Điện An, thị xã Điện Bàn, Quảng Nam cũ) được xây dựng vào khoảng thế kỷ XI, là công trình kiến trúc Chăm có giá trị lịch sử, văn hóa và nghệ thuật đặc sắc.

● **Bài, ảnh: KHÁNH CHI**

Chính quyền địa phương vừa có đề xuất với TP Đà Nẵng về việc xây dựng Công viên tháp Bằng An (phường An Thắng) với quy mô khoảng 4ha cùng một số hạng mục phụ trợ, tạo điểm nhấn văn hóa du lịch, đồng thời gắn công tác bảo tồn di tích tháp Bằng An một cách bền vững.

Không gian cảnh quan di tích tháp Bằng An

Các bên liên quan cần nghiên cứu kỹ lưỡng

Theo UBND phường An Thắng, việc đầu tư xây dựng Công viên tháp Bằng An với quy hoạch không gian cảnh quan xanh, hệ thống đường dạo, bãi đỗ xe, nhà chờ du khách, trung tâm thông tin giới thiệu di tích, khu trưng bày nhỏ về văn hóa Chăm cùng các hạng mục hạ tầng kỹ thuật và dịch vụ phụ trợ là hết sức cần thiết. Dự án sẽ góp phần bảo vệ, tôn tạo cảnh quan khu vực di tích; tạo điều kiện thuận lợi cho việc tham quan, tìm hiểu giá trị lịch sử văn hóa của di tích; đồng thời hình thành không gian sinh hoạt văn hóa, tham quan, nghỉ ngơi cho người dân và du khách.

Bên cạnh đó, việc đầu tư công viên còn góp phần chỉnh trang cảnh quan đô thị, nâng cao chất lượng môi trường, tạo điểm nhấn văn hóa du lịch của địa phương, gắn công tác bảo tồn di tích với khai thác, phát huy giá trị văn hóa, lịch sử một cách bền vững. Vì vậy, tại buổi làm việc giữa UBND thành phố Đà Nẵng và địa phương mới đây, UBND phường An Thắng đã đề xuất UBND thành phố đầu tư Công viên tháp Bằng An quy mô khoảng 4ha với tổng mức đầu tư khoảng 40 tỉ đồng.

Theo Sở VHTTDL Đà Nẵng, tháp Bằng An là di tích cấp quốc gia nên việc triển khai các hạng mục liên quan phải có ý kiến chấp thuận của Bộ VHTTDL. Ngoài ra, khu vực xung quanh di tích chưa được khảo cổ tổng thể. Thời gian tới, Sở sẽ tham mưu UBND thành phố thực hiện thủ tục đề nghị Bộ VHTTDL cho phép khai quật khảo cổ toàn bộ khu vực, từ đó hình thành cơ sở dữ liệu phục vụ công tác quy hoạch, đầu tư hạ tầng gắn với bảo tồn di tích. Tại buổi khảo sát, làm việc về vấn đề này, ông Phan Thái Bình, Phó Chủ tịch UBND thành phố Đà Nẵng đề nghị các bên liên quan nghiên cứu kỹ lưỡng, có phương án đề xuất đầu tư dự án với quy mô phù hợp, tránh dàn trải để đạt hiệu quả cao nhất khi triển khai.

Di tích tháp Bằng An

Cần nhanh chóng triển khai dự án bảo tồn tháp

Theo nhiều nhà nghiên cứu, những kiến trúc tháp Chăm có niên đại sớm nhất được biết đến hiện còn ở Việt Nam là những kiến trúc ở thế kỷ VII-IX. Sang đến thế kỷ XII, nghệ thuật kiến trúc tháp Champa bắt đầu có những tìm tòi để chuyển sang một giai đoạn mới trang nhã khoẻ khoắn hơn kết hợp với sự thanh thoát và cân xứng vốn có. Vào đúng thời điểm này, sự xuất hiện của các tháp Bằng An đã phản ánh đầy đủ và chân thực lịch sử kiến trúc tháp Champa. Đồng thời cũng phản ánh được xã hội Champa ở một trong những thời điểm thịnh vượng nhất.

Cùng với một số di tích và di vật Champa mới được phát hiện, tháp Bằng An có vai trò quan trọng trong việc nghiên cứu lịch sử phát triển của Champa trên nhiều lĩnh vực kinh tế, xã hội, kiến trúc, nghệ thuật và kỹ thuật xây dựng… Bên cạnh đó còn cho thấy dấu ấn của những nền văn hóa liền kề như Giava, Khơme… chứng tỏ rằng ở đây có ảnh hưởng của sự giao lưu văn hóa. Công trình còn là một dấu son về nghệ thuật xây dựng, trang trí nghệ thuật cũng như bố cục xây dựng của nền văn hóa Champa. Di tích này có sự khác biệt đôi chút về kiến trúc so với các tháp của khu vực lân cận như Mỹ Sơn hay Khương Mỹ, tường tháp có tám mặt chứ không phải bốn mặt như thông thường nhưng cũng mang những trang trí và tính chất đối xứng của tháp Chăm.

Trước đó, *Văn Hóa* cũng đã nhiều lần phản ánh về tình trạng xuống cấp của di tích tháp Chăm Bằng An, cần nhanh chóng tìm kiếm giải pháp, ứng xử thích hợp để bảo tồn và phát huy giá trị di tích đã được xếp hạng di tích quốc gia này nhằm phục hồi, ổn định lâu dài cho các cấu trúc của di tích. Hiện nay khu di tích nhóm tháp Bằng An chỉ còn tồn tại ba kiến trúc là các Kalan thuộc kiểu tổng thể nhóm đền tháp có 3 Kalan. Các thành phần kiến trúc khác còn lại trong tổng thể chỉ là các dấu tích khảo cổ nền móng. Qua khảo sát, hiện khu tháp đã bị hư hại khá nhiều, bị mất toàn bộ hoa văn trang trí bằng đá trên các cạnh mái tháp, sạt đổ hai sảnh vào hai bên hướng Bắc, Nam, phần chân tháp bị bong mất lớp gạch mặt tường ngoài… Hiện trạng di tích hiện còn lại một tháp thờ chính có mặt bằng hình bát giác cao khoảng 21m, hai trụ cổng xây gạch đất nung không trát vữa, hai cánh cổng chính đã hoen gỉ, mục nát. Các công trình phụ trợ hư hại nặng, xiêu vẹo không còn sử dụng được,…

Ngoài ra, do nằm gần khu dân, không có các biện pháp ngăn cách, bảo vệ nên hiện trạng cảnh quan xung quanh tháp hiện nay khá lộn xộn, điều kiện môi trường kém, gây mất mỹ quan, tình trạng gần như hoang phế làm giảm giá trị ngôi tháp. Năm 1989 đã thực hiện đợt tu bổ, gia cố chống sụp đổ, tiếp đó là đợt khai quật khảo cổ vào năm 2000, mới đây nhất là đợt tu bổ bảo tồn tháp Nam triển khai vào năm 2022 và 2023.

Theo ông Đặng Công Nhiên, Chủ tịch UBND phường An Thắng, di tích tháp Bằng An là một trong những dấu tích quan trọng phản ánh sự phát triển của văn hóa Chăm trên địa bàn, đồng thời có ý nghĩa lớn trong việc nghiên cứu lịch sử, kiến trúc và văn hóa khu vực. Tuy nhiên, hiện nay khu vực xung quanh di tích chưa được đầu tư đồng bộ về hạ tầng kỹ thuật, cảnh quan và các công trình phụ trợ phục vụ tham quan; không gian tiếp cận di tích còn hạn chế, thiếu các khu chức năng phục vụ du khách như bãi đỗ xe, khu giới thiệu thông tin, khu dịch vụ và các tiện ích công cộng. Điều này phần nào ảnh hưởng đến công tác bảo tồn, phát huy giá trị di tích cũng như khả năng khai thác phục vụ phát triển du lịch văn hóa.

Được biết, tháng 3.2025, UBND tỉnh Quảng Nam (cũ) phê duyệt dự án bảo tồn, tu bổ, phục hồi và phát huy giá trị di tích này với tổng mức đầu tư gần 8,4 tỉ đồng nhưng vì một số lý do, đến nay vẫn chưa thể triển khai. Vừa qua, Sở Xây dựng đã có quyết định phê duyệt điều chỉnh dự án, trong đó tiến độ thực hiện trong năm 2026. Trải qua gần một nghìn năm tồn tại, chịu nhiều tác động của tự nhiên và hoạt động của con người, kiến trúc di tích tháp Bằng An đã xuống cấp nghiêm trọng, một số thành phần kiến trúc và chi tiết trang trí tiêu biểu đã mất, các thành phần còn lại đang trong quá trình suy thoái, nguy cơ bị hủy hoại rất cao.

Việc tu bổ, phục hồi để bảo tồn các yếu tố gốc cấu thành di tích là rất cấp thiết. Kết quả tu bổ bảo tồn sẽ là cơ sở phát huy, tạo điều kiện để các giá trị đặc sắc của di tích tháp Chăm Bằng An sớm đóng góp thiết thực, ý nghĩa vào đời sống văn hóa - xã hội, phát triển kinh tế du lịch của thành phố Đà Nẵng. Song song với công tác bảo tồn, tu bổ, việc đầu tư công viên như đề xuất của địa phương còn góp phần chỉnh trang cảnh quan đô thị, nâng cao chất lượng môi trường, tạo điểm nhấn văn hóa du lịch của địa phương, gắn công tác bảo tồn di tích với khai thác, phát huy giá trị văn hóa - lịch sử một cách bền vững. Dự án này cũng phù hợp với định hướng phát triển văn hóa, du lịch và quy hoạch phát triển kinh tế - xã hội của địa phương trong giai đoạn hiện nay. ■

Festival mùa hè Bắc Hà 2026 hướng tới xác lập kỷ lục Guinness

Festival mùa hè Bắc Hà 2026 sẽ diễn ra từ ngày 23-31.5, với điểm nhấn là Giải đua ngựa truyền thống Bắc Hà lần thứ 19 và màn đồng diễn múa Gậy sinh tiền của 1.000 học sinh. Lễ khai mạc được tổ chức sáng 23.5 tại SVĐ Trung tâm xã Bắc Hà, gắn với vòng loại Giải đua ngựa truyền thống Bắc Hà. Đây tiếp tục là hoạt động "đinh" của sự kiện, góp phần tạo nên sức hút riêng cho mùa du lịch hè ở vùng cao Bắc Hà.

Đáng chú ý, Festival năm nay có màn đồng diễn múa Gậy sinh tiền được chuẩn bị công phu, kỳ vọng xác lập kỷ lục Guinness, đồng thời giới thiệu rộng hơn nét văn hóa đặc trưng của đồng bào các dân tộc địa phương. Tối 23.5, không gian văn hóa Chợ đêm Bắc Hà sẽ diễn ra tại Sân khấu Chợ Văn hóa, với các hoạt động giới thiệu văn hóa, ẩm thực và sản phẩm địa phương, tạo thêm điểm hẹn cho du khách trong dịp Festival.

DŨNG HOÀNG

Khám phá thế giới nghệ sĩ qua chiếc điện thoại

Alo đây là... - một chương trình mới với nhiều nội dung mới mẻ, hình thức khác lạ sẽ lên sóng vào tháng 5 trên VTV3. Một cuộc gọi bất ngờ, một chiếc điện thoại đầy "bí mật" và những câu chuyện chưa từng được kể, đó là cách *Alo đây là...* định vị giữa các chương trình giải trí đang ngày càng quen thuộc với khán giả.

Không đi theo talk show truyền thống, chương trình chọn chiếc điện thoại làm "chìa khóa" mở ra thế giới của mỗi nghệ sĩ. Mỗi tập là một cuộc trò chuyện không kịch bản có sẵn, các nghệ sĩ xuất hiện đúng như họ ngoài đời: Gần gũi, tự nhiên và nhiều khi đầy bất ngờ. Với thời lượng gọn gàng, cách tiếp cận mới mẻ và nhịp kể linh hoạt, *Alo đây là...* sẽ là chương trình trò chuyện mới mẻ với hành trình khám phá thú vị: Mỗi chiếc điện thoại là một cánh cửa và mỗi cuộc gọi là một câu chuyện chờ được lắng nghe.

ĐÌNH NAM

"Vượt mặt" mùa phim Tết?

● **HỒNG HẠNH**

Lần đầu tiên trong lịch sử, 5 tác phẩm nội địa cùng "tổng tiến công" vào đường đua 30.4, tạo nên cục diện kịch tính vượt xa mùa phim Tết. Với sự thăng hạng về chất lượng và đa dạng thể loại từ kinh dị dân gian đến tâm lý xã hội, mùa lễ năm nay không chỉ là cuộc "đua" về doanh thu mà còn là lời khẳng định vị thế đầy tham vọng của điện ảnh Việt.

Cơ hội chia đều cho những chiến lược khác biệt

Chưa khi nào thị trường điện ảnh Việt Nam lại chứng kiến một kỳ nghỉ "đông đúc" và kịch tính đến thế. Điểm rơi của mùa này vô cùng đặc biệt khi hai kỳ nghỉ lớn là Giỗ Tổ Hùng Vương (10.3 âm lịch) cùng Ngày Giải phóng miền Nam 30.4 và Quốc tế Lao động 1.5 nằm khá sát nhau. Sự cộng hưởng đã tạo ra một "điểm rơi vàng" cho doanh thu phòng vé, kéo dài sức mua của khán giả từ trung tuần tháng 4 cho đến hết nghỉ lễ chính thức. Nếu như Tết Nguyên đán 2026 chỉ có 4 tác phẩm nội địa ra quân, thì dịp lễ này có tới 5 cái tên cùng nhảy vào cuộc đua: *Phí Phông: Quỷ máu rừng thiêng; Heo 5 móng; Anh Hùng; Đại tiệc trăng máu 8* và *Trùm Sò*.

Điểm nhấn chiến lược xoay chuyển cục diện chính là "vũ khí" sneakshow (suất chiếu sớm) - công cụ tạo đà truyền thông đầy uy lực. Trong số 5 cái tên, *Phí Phông: Quỷ máu rừng thiêng* đã thực hiện một cú đánh úp táo bạo khi khai hỏa sớm hơn lịch trình chính thức tận một tuần, ngay từ dịp lễ Giỗ Tổ. Bước đi này gợi nhắc đến "kịch bản vàng" của *Hẹn em ngày nhật thực* trước đó, giúp đứa con tinh thần của đạo diễn Đỗ Quốc Trung kịp thời tích lũy một khoản vốn khổng lồ trước khi bước vào trận thực chiến. Với cột mốc 100 tỉ đồng chỉ sau 7 ngày tiền chạm ngõ, *Phí Phông* không chỉ trở thành hiện tượng phòng vé nhanh thứ nhì năm 2026 mà còn trực tiếp phả hơi nóng đầy áp lực lên các đối thủ còn lại. Tuy nhiên, dù đang sở hữu lợi thế "tiền tươi thóc thật" cùng hiệu ứng truyền miệng tích cực từ bối cảnh Tây Bắc hùng vĩ, bộ phim vẫn phải đối mặt với bài toán duy trì sức bền khi buộc phải san sẻ gần 5.000 suất chiếu mỗi ngày cho các tân binh vừa đổ bộ vào cao điểm 30.4.

Trong khi đó, *Heo 5 móng, Đại tiệc trăng máu 8, Anh Hùng* và *Trùm Sò* lại chọn cách tiếp cận truyền thống hơn bằng việc chỉ mở các suất chiếu sớm trước từ một đến hai ngày. Các con số thống kê ban đầu vẫn chưa thấy sự phân hóa quá lớn, tính đến sáng ngày 25.4, *Anh Hùng* đang dẫn đầu nhóm này với 3,3 tỉ đồng; sát nút là *Heo 5 móng* với khoảng 3 tỉ đồng; tiếp đến là *Đại tiệc trăng máu 8* với 2,1 tỉ đồng và ở phía cuối bảng, *Trùm Sò* của đạo diễn Đức Thịnh tạm thời lép vế hơn với khoảng 300 triệu đồng. Tuy nhiên, giới quan sát nhận định, những con số này chỉ là màn dạo đầu. Việc xếp lịch chiếu tại các hệ thống rạp phụ thuộc rất lớn vào tỷ lệ lấp đầy phòng vé trong những ngày nghỉ chính thức sắp tới.

Bộ phim "Anh Hùng" hiện đang dẫn đầu doanh thu phòng vé

Có thể nói, mùa lễ năm nay vừa là cuộc chiến về nội dung lại vừa là cuộc đấu trí về mặt phát hành, nơi các nhà sản xuất phải chấp nhận đối đầu trực diện để chiếm lấy thị phần trong một thị trường đang ngày càng khắt khe. Giám đốc sáng tạo của *Heo 5 móng,* Võ Thanh Hòa khẳng định: "Việc nhiều phim cùng ra rạp dịp lễ là tín hiệu tích cực, thúc đẩy các nhà làm phim đầu tư nghiêm túc hơn để chinh phục khán giả nội địa".

"Kẻ tám lạng, người nửa cân"

Điều khiển mùa phim 30.4.2026 được đánh giá cao hơn cả mùa phim Tết chính là chất lượng kịch bản và sự đa dạng trong thể loại. Không còn bó hẹp trong đề tài gia đình, các nhà làm phim đã dũng cảm khai thác những mảng màu gai góc và đậm chất bản địa. Đáng chú ý nhất là *Heo 5 móng,* tác phẩm kinh dị tâm linh dán nhãn C18 (mức hạn chế khán giả cao nhất), lấy cảm hứng từ truyền thuyết Cô Năm Hợi và nỗi ám ảnh dân gian về loài vật được cho là cốt tinh của con người. "Chúng tôi không tập trung vào các cảnh hù dọa rẻ tiền mà chú trọng xây dựng không gian để khán giả cảm nhận nỗi sợ từ tâm trí", đạo diễn chia sẻ. Trong khi đó, *Phí Phông: Quỷ máu rừng thiêng* lại đưa người xem lên vùng núi cao Tây Bắc để khám phá giai thoại về loài ma cà rồng hút máu người.

Bên cạnh mảng phim kinh dị, *Anh Hùng* của đạo diễn Võ Thạch Thảo mang đến một làn gió khác khi xoay quanh đề tài tâm lý xã hội nhức nhối, đó là lừa đảo từ thiện. Phim khai thác câu chuyện về một người cha lái taxi (Thái Hòa đóng) làm liều để cứu mạng con mình giữa những phi vụ dàn dựng cứu người trục lợi. Nữ đạo diễn khẳng định, dù đây là phim điện ảnh đầu tay nhưng cô không e ngại khi chạm vào mảng phim hành động và tâm lý nặng. Với diễn viên Thái Hòa, dù được mệnh danh là "bảo chứng phòng vé", anh vẫn khiêm tốn: "Tôi không đảm bảo phim nào tham gia cũng sẽ thành công, mà chỉ quan tâm là mình đang góp mặt trong một dự án có đề tài mới mẻ, có ý nghĩa xã hội".

Ngược với sự trầm mặc của *Anh Hùng, Đại tiệc trăng máu 8* của Phan Gia Nhật Linh lại mang phong cách "hài đen" trào phúng, châm biếm chính hậu trường ngành điện ảnh. Được làm lại từ siêu phẩm của Nhật Bản, phim gây ấn tượng mạnh với cú máy one-shot dài 35 phút đầy kỳ công. Đạo diễn Phan Gia Nhật Linh bày tỏ: "Đây là một trong những phim khó nhất sự nghiệp của tôi, hy vọng khán giả sẽ có những giây phút sảng khoái và cười hết cả mùa lễ".

Cuối cùng, *Trùm Sò* là mảnh ghép vui nhộn lấy cảm hứng từ điển tích dân gian và vở cải lương nổi tiếng. Đạo diễn Đức Thịnh tâm sự, anh chú trọng vào trải nghiệm giải trí gần gũi và những thông điệp về tình thân dành tặng cha mẹ hơn là khuôn mẫu lịch sử. Chính sự giao thoa giữa kinh dị tâm linh và tâm lý xã hội đã biến rạp chiếu phim dịp lễ Giỗ Tổ và 30.4 trở thành một đại tiệc nghệ thuật đa sắc thái.

Khi cả 5 tác phẩm đều được đầu tư nghiêm túc cùng "chất" riêng biệt, cục diện phòng vé mùa lễ năm nay không còn là cuộc dạo chơi của những công thức cũ. Thành bại lúc này không chỉ nằm ở chất lượng nội dung mà còn phụ thuộc mật thiết vào hơi thở của thị trường, từ cách các nhà làm phim tiếp cận cảm xúc khán giả đến sự ưu ái về số lượng suất chiếu và khung giờ vàng từ các hệ thống rạp.

Giữa cuộc "nội chiến" khốc liệt nhưng đầy văn minh này, người hưởng lợi nhất chính là khán giả khi có quyền khắt khe hơn để chọn những câu chuyện xứng đáng. Hy vọng, với sự đa dạng và tâm huyết hiện hữu, công chúng sẽ tiếp tục rộng mở vòng tay, bước vào rạp để ủng hộ và tiếp thêm động lực cho những nỗ lực tự thân của phim Việt. Bởi sau cùng, mỗi tấm vé của người xem sẽ là câu trả lời xác đáng nhất cho vị thế và sức sống của điện ảnh nước nhà trên hành trình chinh phục những đỉnh cao mới. ■

Không phải hết đọc, mà là đọc khác

● DUY PHONG

Dưới góc nhìn bề mặt, việc Nhà sách Cá Chép khép lại cánh cửa cuối cùng tại trung tâm TP.HCM dễ gợi ra một cảm giác tiếc nuối: Một không gian đẹp, một "địa chỉ văn hóa" từng thu hút đông đảo bạn trẻ trong suốt một thập niên, nay không còn. Nhưng nếu dừng ở cảm xúc hoài niệm, chúng ta sẽ bỏ lỡ ý nghĩa thực sự của sự kiện này. Bởi phía sau một cửa hàng đóng cửa là sự vận động âm thầm nhưng quyết liệt của cả một hệ sinh thái văn hóa đọc đang bước vào giai đoạn tái cấu trúc.

Nhà sách Cá Chép, không gian sách quen thuộc tại TP.HCM, khép lại trong bối cảnh văn hóa đọc và thị trường phát hành đứng trước nhiều đổi thay

Không gian sách trong cuộc cạnh tranh giành sự chú ý

Không phải ngẫu nhiên mà Nhà sách Cá Chép - vốn được xây dựng theo mô hình "không gian văn hóa" chứ không đơn thuần là nơi bán sách - lại gặp khó. Mô hình ấy từng có ưu thế rõ rệt: Trải nghiệm, thẩm mỹ, cảm hứng. Người ta đến không chỉ để mua sách, mà để chụp ảnh, để ngồi đọc, để "ở trong một không gian có mùi của tri thức". Nhưng chính điểm mạnh ấy lại trở thành giới hạn khi điều kiện kinh tế thay đổi. Chi phí mặt bằng tại khu vực trung tâm tăng cao, trong khi ngành sách vốn có biên lợi nhuận mỏng. Khi chi phí cố định vượt quá khả năng bù đắp của doanh thu, một mô hình dù có giá trị văn hóa đến đâu cũng khó có thể tồn tại nếu không tìm được cách chuyển hóa thành giá trị kinh tế tương ứng.

Nhưng nếu chỉ nhìn ở góc độ chi phí, chúng ta vẫn chưa chạm đến cốt lõi. Sự thay đổi sâu xa hơn nằm ở hành vi tiêu dùng sách - và rộng hơn là hành vi tiếp nhận tri thức - của công chúng. Sự phát triển của các nền tảng như Shopee hay Tiki không đơn thuần là mở thêm một kênh bán hàng. Nó đã tái định nghĩa hoàn toàn cách người ta mua sách. Giá rẻ hơn, lựa chọn phong phú hơn, giao hàng nhanh hơn, thuật toán gợi ý chính xác hơn - tất cả tạo nên một hệ sinh thái mà nhà sách vật lý khó có thể cạnh tranh nếu vẫn giữ cách vận hành cũ. Hành vi "đi nhà sách để chọn sách" dần bị thay thế bằng "lướt điện thoại để đặt sách".

Tuy nhiên, nếu cho rằng thương mại điện tử là nguyên nhân duy nhất thì vẫn là cách nhìn giản lược. Điều đang diễn ra thực chất là một cuộc cạnh tranh khốc liệt hơn nhiều: Cạnh tranh trong "nền kinh tế chú ý". Sách không còn chỉ cạnh tranh với sách. Nó phải cạnh tranh với video ngắn, với mạng xã hội, với podcast, với các nền tảng giải trí trực tuyến. Trong một ngày 24 giờ, quỹ thời gian của mỗi cá nhân là hữu hạn, và những loại hình nội dung có tính giải trí cao, tiếp nhận nhanh, ít đòi hỏi nỗ lực tư duy đương nhiên chiếm ưu thế. Đọc sách - vốn là một hoạt động đòi hỏi sự tập trung, kiên nhẫn và chiều sâu - trở thành lựa chọn "tốn kém thời gian" nhất.

Chính ở đây, một nghịch lý xuất hiện: Chưa bao giờ con người tiếp cận nhiều thông tin như hiện nay, nhưng việc đọc theo nghĩa truyền thống lại có dấu hiệu thu hẹp trong một bộ phận công chúng. Điều đó không đồng nghĩa với việc văn hóa đọc suy tàn, mà cho thấy nó đang phân hóa mạnh. Một nhóm độc giả vẫn đọc sâu, đọc có chọn lọc, thậm chí đọc nhiều hơn trước. Nhưng số đông lại chuyển sang kiểu "đọc lướt", "đọc ngắn", tiêu thụ tri thức theo từng mảnh vụn. Văn hóa đọc, vì thế, không mất đi mà đang biến đổi về hình thức và chất lượng.

Từ cánh cửa vừa khép, nhìn lại hệ sinh thái tri thức

Trong bối cảnh đó, sự đóng cửa của một nhà sách như Cá Chép mang ý nghĩa biểu tượng: Nó đánh dấu sự kết thúc của một giai đoạn mà nhà sách vật lý giữ vai trò trung tâm trong việc kết nối bạn đọc với sách. Vai trò trung gian ấy đang bị phân tán. Nhà xuất bản có thể bán trực tiếp qua nền tảng số. Người đọc có thể tiếp cận sách qua nhiều kênh khác nhau, từ sách in, sách điện tử đến sách nói. Không gian vật lý không còn là "cửa ngõ bắt buộc".

Nhưng điều này không có nghĩa nhà sách vật lý hết đất sống. Ngược lại, nó buộc phải tái định vị. Nếu vẫn chỉ là nơi bán sách, nhà sách sẽ khó cạnh tranh với các nền tảng trực tuyến. Nhưng nếu trở thành không gian trải nghiệm văn hóa - nơi diễn ra các buổi tọa đàm, ra mắt sách, giao lưu tác giả, nơi nuôi dưỡng cộng đồng đọc - thì nó vẫn có giá trị riêng mà môi trường số khó thay thế. Nói cách khác, nhà sách phải chuyển từ "bán sản phẩm" sang "cung cấp trải nghiệm và kết nối".

Từ câu chuyện này, có thể nhìn rộng hơn tới một vấn đề có tính chiến lược: Chúng ta đang tiếp cận "văn hóa đọc" theo cách nào. Trong nhiều năm, việc phát triển văn hóa đọc thường được gắn với các khẩu hiệu khuyến đọc, với các hội sách, với việc mở rộng hệ thống phát hành. Những nỗ lực ấy là cần thiết, nhưng chưa đủ nếu không đi kèm với việc hiểu đúng sự thay đổi của môi trường truyền thông. Khi hành vi tiếp nhận tri thức đã dịch chuyển sang đa nền tảng, việc phát triển văn hóa đọc cũng phải diễn ra trên đa nền tảng. Không thể chỉ kêu gọi người dân "đọc nhiều sách hơn" nếu không tạo ra những sản phẩm nội dung đủ hấp dẫn, đủ phù hợp với nhịp sống hiện đại.

Ở đây, vai trò của báo chí, xuất bản và các thiết chế văn hóa trở nên đặc biệt quan trọng. Báo chí không chỉ phản ánh thực trạng mà còn có thể định hình thói quen tiếp nhận thông tin của công chúng. Những sản phẩm báo chí dài hơi, có chiều sâu, được trình bày hấp dẫn, kết hợp đa phương tiện có thể trở thành "cầu nối" đưa bạn đọc trở lại với việc đọc sâu. Xuất bản cũng cần đổi mới mạnh mẽ, từ cách lựa chọn đề tài, biên tập nội dung đến cách phát hành và truyền thông. Nếu sách không đủ hấp dẫn, không chạm tới nhu cầu thực sự của người đọc, thì việc kêu gọi phát triển văn hóa đọc sẽ chỉ dừng lại ở khẩu hiệu.

Cuối cùng, cần nhìn nhận thẳng thắn: Câu chuyện không nằm ở việc giữ lại một nhà sách, mà ở việc nuôi dưỡng một hệ sinh thái tri thức. Một xã hội phát triển không chỉ cần người đọc, mà cần những con người có khả năng đọc sâu, suy nghĩ độc lập và tiếp nhận tri thức một cách có chọn lọc. Nếu không giải được bài toán này, thì dù có thêm bao nhiêu nhà sách mở ra, hay bao nhiêu chiến dịch khuyến đọc được triển khai, kết quả cũng khó bền vững.

Sự ra đi của Nhà sách Cá Chép, vì thế, không nên được nhìn như một dấu chấm hết, mà như một dấu hiệu cảnh báo - và cũng là một cơ hội. Cảnh báo rằng những mô hình cũ đang dần mất hiệu lực. Cơ hội để nhìn lại, để tái cấu trúc, để xây dựng một cách tiếp cận mới đối với văn hóa đọc - rộng hơn là văn hóa tri thức - phù hợp với thời đại số. Nếu tận dụng được cơ hội ấy, thì từ một cánh cửa khép lại, có thể mở ra nhiều cánh cửa khác, bền vững và sâu sắc hơn. ■

"Bông lúa vàng 2026" chính thức khởi động

Cuộc thi "Bông lúa vàng 2026" do Đài Phát thanh và Truyền hình TP.HCM tổ chức chính thức khởi động, đánh dấu mùa giải thứ 33 của sân chơi dành cho những người yêu thích nghệ thuật Đờn ca tài tử, Cải lương. Năm nay, cuộc thi dành cho công dân Việt Nam từ 16-50 tuổi; thí sinh sẽ trải qua 5 vòng thi: *Hạt giống, Gieo hạt, Mạ non, Trổ đòng* và *Lúa vàng* để tìm ra ngôi vị quán quân.

Điểm đáng chú ý của mùa giải 2026 là sự đổi mới về nội dung thi. Bên cạnh các phần thi quen thuộc như vọng cổ và trích đoạn cải lương, thí sinh sẽ có cơ hội thể hiện khả năng qua nhiều bài bản thuộc hệ thống 20 bản tổ của âm nhạc tài tử Nam Bộ. Một điểm mới khác là việc tổ chức các vòng thi trong không gian mở tại nhiều địa điểm ngoài trời. Cách làm này nhằm mở rộng phạm vi tiếp cận khán giả, tạo điều kiện để công chúng trực tiếp thưởng thức, đồng thời tăng tính lan tỏa cho chương trình ngay từ các vòng đầu.

Về cơ cấu giải thưởng, quán quân "Bông lúa vàng 2026" sẽ nhận 100 triệu đồng tiền mặt cùng cúp danh hiệu. Giải nhì trị giá 50 triệu đồng, giải ba 20 triệu đồng. Ngoài ra, giải "Thí sinh được yêu thích nhất" trị giá 10 triệu đồng sẽ do khán giả bình chọn.

Thời gian nhận hồ sơ đăng ký từ ngày 20.4 đến hết ngày 12.5.2026. Vòng "Hạt giống" (sơ tuyển) dự kiến tổ chức tại một số địa phương: Cà Mau vào ngày 5.5 tại Khu lưu niệm Nghệ thuật Đờn ca tài tử Nam Bộ và Nhạc sĩ Cao Văn Lầu (đường Ninh Bình, phường Bạc Liêu); Tây Ninh vào 7.5 tại Điểm dừng chân xanh "Hương Vàm Cỏ" (625 Quốc lộ 1A, phường Khánh Hậu); và TP.HCM vào 12.5.

THÙY TRANG

GIẢI MÃ BÀI TOÁN "CỬA HẸP" LỚP 10 CÔNG LẬP HÀ NỘI:

Sức ép từ những con số kỷ lục

● **HOÀNG HƯƠNG - ĐỖ HUYỀN**

Nhiều năm qua, tuyển sinh lớp 10 công lập ở Hà Nội luôn là mùa thi nhiều áp lực bậc nhất, không riêng với học sinh cuối cấp mà cả phụ huynh và các nhà trường. Đằng sau cuộc đua điểm số là nỗi lo rất thực tế: Học ở đâu, chi phí thế nào, nếu không vào được trường công thì lựa chọn tiếp theo ra sao? "Cửa hẹp" lớp 10 vì thế đã vượt ra ngoài khuôn khổ một kỳ thi, trở thành phép thử đối với năng lực tổ chức mạng lưới giáo dục phổ thông của Thủ đô.

Áp lực vào lớp 10 công lập khiến nhiều học sinh Hà Nội phải bước vào mùa ôn thi căng thẳng ngay từ sớm **Ảnh minh họa**

Ở mùa tuyển sinh năm học 2026-2027, sức ép ấy hiện rõ qua những con số: Khoảng 147.000 học sinh lớp 9 bước vào kỳ thi, trong khi 124 trường THPT công lập và công lập chất lượng cao chỉ tuyển 81.448 em, tương đương khoảng 55,4%. Tỷ lệ này cho thấy khoảng cách giữa nhu cầu học trường công và khả năng đáp ứng vẫn rất lớn. Bài toán đặt ra không dừng ở việc phân bổ chỉ tiêu từng năm, mà là yêu cầu nhìn lại căn cơ công tác phân luồng sau THCS, quy hoạch trường lớp và khả năng bảo đảm cơ hội học tập phù hợp cho học sinh Hà Nội.

Tỷ lệ trúng tuyển ở mức quá bán

Không phải đến giờ này cuộc đua vào lớp 10 công lập ở Hà Nội mới căng, nhưng mùa tuyển sinh 2026-2027 cho thấy sức ép đã bị đẩy lên một tầng bậc mới. Từ những con số chỉ tiêu đã công bố, có thể thấy gần một nửa học sinh tốt nghiệp THCS sẽ phải tìm hướng đi ngoài hệ thống công lập. Cánh cửa trường công vẫn mở, nhưng ngày càng hẹp khi nhu cầu học tập tiếp tục tăng, còn năng lực tiếp nhận của mạng lưới trường lớp chưa theo kịp.

Có con năm nay dự thi vào lớp 10 THPT, chị Thu Phương (phường Hà Đông, Hà Nội) cho biết, nhiều tháng nay chị phải bám sát thông tin tuyển sinh trên các hội nhóm phụ huynh. Con trai chị có lực học khá, nhưng theo chị, mặt bằng tuyển sinh ở khu vực Hà Đông những năm gần đây đã khác trước. Nhiều trường từng được xem là "vừa sức" nay cũng đã vọt lên nhóm có mức cạnh tranh khá cao. Với nguyện vọng 1 vào THPT Lê Lợi, nguyện vọng 2 vào THPT Quang Trung - Hà Đông, chị Thu Phương không đặt nhiều kỳ vọng con sẽ trúng tuyển. Vì vậy, ở nguyện vọng 3, gia đình buộc phải chọn THPT Thanh Oai A để tăng khả năng đỗ, dù đồng nghĩa với việc con sẽ phải đi học xa mỗi ngày.

Trên nhiều diễn đàn, từ vài tháng nay, phụ huynh có con học lớp 9 liên tục trao đổi về kỳ thi vào lớp 10. Ôn ở đâu, học thầy cô nào, có nên luyện "trúng tủ", chọn nguyện vọng ra sao để tăng cơ hội đỗ; nếu không vào được trường công thì phương án dự phòng là trường công ở khu vực ngoại thành, trường ngoài công lập hay trung tâm giáo dục nghề nghiệp - giáo dục thường xuyên. Bài toán ôn thi, chọn trường được phụ huynh và học sinh tính đi tính lại suốt nhiều tháng, nhưng "nghiệm" cuối cùng vẫn khá mông lung.

Nhìn lại gần một thập kỷ trước, sức ép tuyển sinh lớp 10 công lập ở Hà Nội càng hiện rõ. Có giai đoạn, khoảng gần 70% học sinh tốt nghiệp THCS có cơ hội vào trường công, nhưng đến mùa tuyển sinh năm học 2026-2027, tỷ lệ này chỉ còn khoảng 55,4%. Sự co hẹp ấy cho thấy áp lực không còn là hiện tượng nhất thời của một vài mùa thi, mà đã trở thành điểm nghẽn kéo dài, khi số chỗ học công lập không theo kịp nhu cầu thực tế.

Điểm nghẽn lớn nhất nằm ở năng lực tiếp nhận của hệ thống công lập. Khi cung thấp hơn cầu trong nhiều năm, kỳ thi vào lớp 10 ở Hà Nội không còn là bước đánh giá năng lực học tập, mà dần trở thành cuộc cạnh tranh để giành suất học trong nguồn lực công ngày càng khan hiếm.

Với nhiều gia đình, nhất là nhóm lao động và trung lưu, trường công còn mang ý nghĩa như một "bệ đỡ" an sinh. Học phí thấp hơn, chi phí đi kèm nhẹ hơn, môi trường ổn định hơn, lộ trình học tiếp cũng tạo cảm giác an toàn hơn. Vì thế, khi chỉ tiêu công lập không đủ, nỗi lo của phụ huynh không đơn thuần là con trượt một nguyện vọng, mà là nguy cơ mất đi lựa chọn phù hợp nhất với khả năng tài chính của gia đình. Đây cũng là lý do sức ép lớp 10 ở Hà Nội luôn nóng hơn rất nhiều so với khuôn khổ một kỳ thi.

Cuộc cạnh tranh ngày càng gay gắt

Một thập kỷ qua, với nhiều học sinh, tuyển sinh lớp 10 ở Hà Nội không chỉ là cuộc kiểm tra cuối cấp, mà là cuộc đua đặt gần như toàn bộ hy vọng vào suất học công lập.

Quyết tâm đỗ nguyện vọng 1 vào Trường THPT Quang Trung, hơn một năm nay, Nguyễn Quang Minh, học sinh lớp 9 ở phường Hà Đông, Hà Nội, gần như kín lịch học thêm cả trực tuyến lẫn trực tiếp. Em luyện đi luyện lại kiến thức, làm đủ dạng đề... Nhìn con học hành vất vả, mẹ em không khỏi xót ruột. Nhưng nếu không đỗ trường công, lựa chọn một trường ngoài công lập phù hợp với điều kiện gia đình cũng không hề dễ. Nỗi lo của gia đình em cũng là tâm trạng chung của nhiều phụ huynh, học sinh đang bước vào mùa thi năm nay.

Nếu năm học trước, Hà Nội giao 79.740 chỉ tiêu lớp 10 công lập cho 122 trường, thì năm học này tăng lên 81.448 chỉ tiêu tại 124 trường. Tuy nhiên, toàn thành phố hiện có gần 147.000 học sinh tốt nghiệp THCS, tăng khoảng 20.000 em, vì thế, chỉ tiêu có tăng nhưng vẫn không theo kịp số lượng thí sinh, khiến cuộc cạnh tranh tiếp tục căng thẳng.

Sức ép còn dồn nặng hơn ở những trường nhiều năm liền có tỷ lệ đăng ký cao. Nếu tính bình quân toàn thành phố, khoảng 55,4% học sinh có cơ hội vào trường công lập, thì tại một số trường top đầu, mức cạnh tranh có thể lên tới 3 thí sinh giành một chỉ tiêu. Điều này khiến việc chọn nguyện vọng trở thành bài toán đầy cân nhắc, bởi chỉ một lựa chọn thiếu chính xác cũng có thể khiến học sinh đánh mất cơ hội vào trường mong muốn.

Hai cái tên được nhắc nhiều trong những mùa tuyển sinh gần đây là THPT Yên Hòa và THPT Lê Quý Đôn - Hà Đông năm nay tiếp tục nằm trong nhóm trường hút hồ sơ. THPT Yên Hòa có gần 2.570 thí sinh đăng ký, THPT Lê Quý Đôn có 2.295 hồ sơ, trong khi mỗi trường chỉ được giao 765 chỉ tiêu. Như vậy, THPT Lê Quý Đôn có tỷ lệ khoảng 3 thí sinh cạnh tranh 1 chỉ tiêu, còn THPT Yên Hòa xấp xỉ 3,4 thí sinh/1 chỉ tiêu. Những con số này cho thấy sức nóng ở nhóm trường tốp đầu đã tăng rõ rệt so với mức 2 thí sinh/1 chỉ tiêu của nhiều năm trước.

Ngoài hai cái tên vừa nhắc và nhóm trường nhiều năm nằm trong top cạnh tranh cao như Kim Liên, Việt Đức, Phan Đình Phùng, Nhân Chính, Nguyễn Gia Thiều..., sức nóng tuyển sinh năm nay còn lan sang cả những trường vốn có điểm chuẩn thấp. Đáng chú ý, Trường THPT Tùng Thiện, nơi 3 năm gần đây điểm chuẩn đều dưới 7 điểm/môn, bất ngờ đứng thứ 12 về số lượng nguyện vọng đăng ký. Hiện tượng này không còn cá biệt, bởi nhiều thí sinh chọn các trường từng có điểm đầu vào "dễ thở" để tăng cơ hội trúng tuyển, nhưng khi hồ sơ dồn về quá lớn, tỷ lệ chọi lại bị đẩy lên. Vì thế, lựa chọn tưởng như an toàn cũng trở nên khó lường.

Một thập kỷ qua, dù chỉ tiêu đã được nâng dần lên, nhưng tỷ lệ trúng tuyển của học sinh vào lớp 10 THPT công lập tại Hà Nội ngày càng thấp xuống, và năm nay chỉ ở ngưỡng quá bán. Điều đó cho thấy cuộc đua không chỉ ngày càng gay gắt, mà còn đặt ra yêu cầu phải có lời giải căn cơ hơn cho bài toán trường lớp, phân luồng và cơ hội học tập của học sinh Thủ đô. ■ ***(Còn tiếp)***

QUẢNG CÁO

TIN MẤT GIẤY TỜ

Công ty cổ phần STC Corporation (tên cũ: Công ty TNHH Kinh doanh Phát triển nhà - Xưởng Minh Thành)
- GCNĐKDN số: 0302777459
- Trụ sở: Số 2A đường Bình Chiểu, phường Tam Bình, TP Hồ Chí Minh
- Người đại diện theo pháp luật: Ông Nguyễn Đăng Khoa - Tổng Giám đốc

Thông báo mất các Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất:

1. GCNQSDĐ số 0476 do UBND huyện Hóc Môn cấp ngày 28/4/1995, thửa đất số 1443 - tờ bản đồ số 01, địa chỉ thửa đất: Xã Thới Tam Thôn, huyện Hóc Môn (nay là xã Đông Thạnh, TP.HCM) được ông Trần Văn Son (sinh năm: 1955, CMND số: 021487017, cấp ngày: 05/10/1979 tại Công an TP.HCM) ký chuyển nhượng cho Công ty TNHH Kinh doanh Phát triển nhà - Xưởng Minh Thành (nay là Công ty cổ phần STC Corporation) tại Thới Tam Thôn và được UBND xã Thới Tam Thôn xác nhận vào ngày 16/01/2004.

2. GCNQSDĐ số A - 345132 do UBND huyện Hóc Môn cấp ngày 05/4/1993, thửa đất số 144 - tờ bản đồ số 79 (thửa 1352 TBĐ số 01 - TL1991), địa chỉ thửa đất: Xã Thới Tam Thôn, huyện Hóc Môn (nay là xã Đông Thạnh, TP.HCM) được ông Lê Văn Cu (sinh năm: 1952, CMND số: 021486571, cấp ngày: 01/10/1979 tại Công an TP.HCM) ký chuyển nhượng cho Công ty TNHH Kinh doanh Phát triển nhà - Xưởng Minh Thành (nay là Công ty cổ phần STC Corporation) tại UBND xã Thới Tam Thôn và được UBND xã Thới Tam Thôn xác nhận vào ngày 13/9/2006.

3. GCNQSDĐ số 0477 do UBND huyện Hóc Môn cấp ngày 28/4/1995, thửa đất số 1445 - tờ bản đồ 01, địa chỉ thửa đất: Xã Thới Tam Thôn, huyện Hóc Môn (nay là xã Đông Thạnh, TP.HCM) được ông Lâm Phước Cưng (sinh năm: 1962, CMND số: 021486643, cấp ngày: 01/10/1979 tại Công an TP.HCM) ký chuyển nhượng cho Công ty TNHH Kinh doanh Phát triển nhà - Xưởng Minh Thành (nay là Công ty cổ phần STC Corporation) tại Thới Tam Thôn và được UBND xã Thới Tam Thôn xác nhận vào ngày 16/01/2004.

Lý do mất: Bị mất trong quá trình lưu trữ, di dời văn phòng.

Thông báo này được đăng thực hiện thủ tục hủy Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất và xin cấp lại theo quy định pháp luật. Mọi thông tin xin vui lòng liên hệ Công ty theo địa chỉ nêu trên.

BỘ HÀNH XUYÊN NÚI HƠN BA THÁNG ĐỂ DỰ ĐẠI HỘI:

Vệt hành trình vô tận

● **Bài, ảnh: LÊ VĂN CHƯƠNG**

Thời chiến, con người có thể làm nên những điều phi thường. Năm 1967 và 1969, nhiều chiến sĩ đã đi bộ xuyên núi từ miền Trung vào tận Củ Chi, Tây Ninh để dự các Đại hội Chiến sĩ thi đua miền Nam do Mặt trận Dân tộc Giải phóng miền Nam Việt Nam tổ chức. Cả chặng đi và về ước tính gần 4.000 km, chủ yếu theo đường rừng núi, gian khổ và hiểm nguy. Trên hành trình ấy, mỗi khi mệt mỏi, mọi người lại nhắc nhau giữ vững tinh thần của người đảng viên để tiếp tục bước tới.

Anh hùng lực lượng vũ trang Ngô Thanh Trang

Hành trình kéo dài 3 tháng diễn ra trong bối cảnh chiến trường miền Nam bước vào giai đoạn vô cùng ác liệt. Đầu năm 1967, Mỹ đẩy mạnh chiến lược "tìm và diệt", dựa vào hỏa lực pháo binh, không quân và khả năng cơ động bằng trực thăng để càn quét, đánh phá. Giữa vòng vây chiến tranh khốc liệt, dưới tán rừng Trường Sơn, một đoàn chiến sĩ vẫn âm thầm vượt núi rồi lại quay trở về, mang theo câu chuyện về ý chí và sức bền khó hình dung của con người thời ấy.

Đồi đồi, dốc dốc

Đầu năm 1967, những cánh rừng già nằm trên dãy Trường Sơn không còn là pháo đài an toàn nữa. Trực thăng OH-6 Cayuse trông giống như quả trứng khủng long, gắn đại liên gatling 6 nòng, tốc độ bắn 4.000 viên/phút liên tục xuất hiện trên các sườn núi hoang vu để tìm kiếm dấu vết đường mòn. Bên cạnh đó là trực thăng Bell UH-1 Iroquois ầm ĩ suốt ngày trên ngọn cây. Hồ Kan Lịch từ Huế đi bộ vào vùng Nam Trà My, tỉnh Quảng Nam để nhập đoàn đi bộ vào Củ Chi.

Cựu chiến binh Ngô Thanh Trang, quê Quảng Ngãi, nhớ lại: Sau một cuộc họp ngắn, đơn vị nhận nhiệm vụ hành quân vào miền Nam. Đoàn có khoảng 25 người, được chia làm hai mũi. Một đoàn do một đồng chí cấp Trung tướng làm trưởng đoàn; đoàn của ông do ông Lương - cán bộ tuyên huấn phụ trách. Mật khẩu liên lạc khi gặp nhau cũng được quy định rất rõ: Hỏi "Campuchia", đáp "Trà Bồng".

Đoàn công tác là đoàn A, vì vậy có du kích, có người nấu ăn, có đặc công và trinh sát đi theo bảo vệ, dò đường. Mỗi người lính chỉ mang 1 khẩu K59, còn đặc công mang AK. Các chiến sĩ Ngô Tấn Tĩnh, Võ Tòng, Ngô Sĩ Duy, Võ Lai, Hồ Kan Lịch chia sẻ, chỉ lo có người sốt rét thì sẽ phải tách đoàn, hoặc đoàn sẽ bị đi chậm lại. Ông Ngô Thanh Trang thì hỏi mọi người về kinh nghiệm nếu gặp cọp dữ từng ăn thịt người và thành tinh.

Từ Huế đi bộ vào Quảng Nam thì phải qua các địa danh nguy hiểm như Bến Giằng (Nam Giang), Khâm Đức (Phước Sơn). Còn từ Nam Trà My đi vào Quảng Ngãi, để an toàn, đoàn được giao liên dẫn đi tuyến đường hiểm trở, ít gần làng bản. Ngày đầu tiên là một cuộc hành trình lên đỉnh dốc, từ sáng tới trưa thì gặp một trạm giao liên với mấy cô gái ở trên đỉnh núi.

Các cô gầy như dây rừng, tóc rụng hói đầu, quần áo bà ba vá mấy miếng. Vì là đoàn A nên được dẫn đi theo tuyến giao liên có lương thực, không phải tự đi kiếm rau rừng, ăn củ, ốc như ở tuyến khác.

Mưa rừng, muỗi vắt

Sau khi ăn trưa xong, đoàn lại tiếp tục hành trình chui qua từng trảng rừng già và từ từ tụt xuống dưới chân đồi. Khi tới nơi thì trời đã về chiều và lại tiếp tục bữa ăn ở trạm giao liên thứ 2 dưới chân dốc. Năm ngày đầu tiên của cuộc hành trình cứ lặp lại sáng lên đỉnh, chiều xuống dốc, hết dốc Trà My của tỉnh Quảng Nam tới dốc núi ở Trà Bồng của tỉnh Quảng Ngãi.

Để giữ bí mật, đoàn đi vào những ngọn núi thăm thẳm, nửa buổi sáng vẫn còn sương mù. Có lúc anh em tự hỏi nhau, không biết có đi qua núi Răng Cưa hay không? Bởi vì núi Răng Cưa có nhiều hang đá, cọp sống thành từng đàn, ngay cả người đồng bào cũng sợ hãi trước mãnh thú thời kỳ đang khá đông đúc nên gọi cọp là bok, đi rừng thì đeo nanh heo, cúng đầu trâu để mong cọp đừng về bắt người.

Thỉnh thoảng trên bầu trời lại có tiếng vo vo của máy bay trinh sát L19. Người giao liên dẫn đường bao giờ cũng nằm rạp xuống trước rất mau lẹ. Rừng lúc đó vô cùng rậm rạp. Chỉ một loáng, đoàn người đã biến mất dưới những gốc cây đại thụ, hoặc ẩn mình, nằm im phăng phắc trên những đồi cỏ tranh.

Cựu chiến binh Ngô Thanh Trang nhớ nhất chặng qua trạm giao liên Bình Định. Mỗi sáng sớm, giao liên mới thông báo hướng đi trong ngày. Đoàn thường hành quân xuyên đêm, tuyệt đối không được bật lửa để tránh lộ vị trí. Dù những cơn sốt rét rừng liên tục hành hạ, ông vẫn gắng bám đoàn, không để mình tụt lại phía sau.

Khi đến một hẻm núi giữa Quảng Ngãi và Quảng Nam vào buổi chiều, đoàn người lại phải nhanh chóng mắc tăng, võng trên cây, sột soạt mở tấm áo mưa ra che trên đầu, vì đêm xuống là những cơn mưa rừng nặng hạt. Khi có mưa thì muỗi, vắt đu khắp nơi, tiếng ếch nhái và muông thú như một bản hợp xướng.

"Nếu nghe mùi thối, tanh tanh, nồng nồng là nằm im, không ai được cựa quậy hết, cọp sẽ bắt người nào rung rung bàn chân"; "Không, cọp chỉ bắt người nằm giữa, vì nó vồ một phát giữa đám người"; "Cọp sẽ bắt người ngáy. À, thằng Tòng Quảng Nam là ngáy to nhất"... Mọi người ồn ào về chuyện tối nay không biết ông cọp có mò tới khu vực đoàn công tác treo võng đung đưa hay không.

Ý kiến về phòng cọp được thảo luận hằng đêm trong cái tối tăm như hũ nút của rừng núi. Những cánh rừng giáp ranh giữa Quảng Ngãi và Quảng Nam, tiếng vượn kêu hú suốt ngày, đêm về nghe những âm thanh sột soạt rất lạ. Người dân tộc đều tin ma rừng và họ bày cho anh em, nghe âm thanh lạ thì khấn nguyện: "Ta đi làm nhiệm vụ cách mạng, không phá nhà của ngươi, ngươi đi đường của ngươi, ta đi đường của ta".

Cứ buổi sáng, đoàn công tác lại tiếp tục hướng về phía Nam trên con đường mòn, thỉnh thoảng lại gặp một nhóm cán bộ đi ngược hướng. Nhưng tất cả im lặng. Có người nhìn lên bầu trời giống như ra chỉ dấu về việc đề phòng hành trình bị lộ, không biết tuyến này có ai mới chiêu hồi hay bị trực thăng hạ xuống bắt sống hay không?

Khi đoàn vượt qua khỏi địa phận Quảng Ngãi, qua địa phận tỉnh Kon Tum thì phát hiện cô giao liên khoảng ngoài hai mươi tuổi nằm chết dưới gốc xoài, quanh người cô là 27 hột xoài ăn dở. Cái chết của cô gái giao liên trở thành nỗi thương cảm ám ảnh mọi người.

Ông Trang nhớ lại lần đi công tác qua binh trạm trước đó và cũng chứng kiến một phụ nữ trong đoàn ra suối rửa tay, sau đó bất ngờ lên cơn co giật. Ông chạy tới thì cô ra hiệu tháo giúp chiếc nhẫn trong ngón tay, sau đó cô tắt thở.

Qua vùng nguy hiểm

Hơn 10 ngày ròng rã trôi qua, hết đèo lại dốc, hình ảnh cô giao liên bên bờ suối hoặc trên đỉnh núi cứ lặp đi lặp lại. Khi đoàn công tác tới khu vực đèo Hoài Ân, mọi người phải sẵn sàng cắt qua tuyến đường 19, nơi xe Jeep của lính ngụy thường lao đi như bay. Đây là địa bàn oanh tạc của Sư đoàn 1 Không kỵ Mỹ; từ các căn cứ Vĩnh Thạnh, Bồng Sơn, máy bay C-7 Caribou liên tục đáp xuống, còn lính từ Chi khu Hoài Ân thường đi phục trên đường.

"Có mai phục, gần đường 19!", trinh sát đi trước mở đường báo cáo. Cả đoàn công tác lập tức lùi lại, ém mình trong rừng. Lúc ấy, mọi người mới có cảm giác khu vực này rừng sao thưa thớt và trống trải. Chờ đợi suốt 2 ngày, từng người lần lượt băng qua đường, chạy nhanh tới chân núi rồi thả mình xuống một thung lũng sâu.

Sau những ngày mệt mỏi và căng thẳng, lại thêm 2 ngày liên tục không có nước uống, các bi đông đều khô cạn. Cơn khát khiến ai cũng nhắc tới hy vọng gặp được những loại cây rừng có thể chặt ra lấy nước như cây gùi, mây, lồ ô, chuối rừng. Rồi khi phát hiện một bụi chuối rừng, mọi người ùa tới chặt thân chuối để vắt lấy nước, sau đó ăn lương khô 701. Chị Nguyễn Thị Thanh và một chiến sĩ bị sốc nước chuối, trợn mắt, ngạt thở, co giật... ■ ***(Còn tiếp)***

Một đoạn đường mòn trên dãy Trường Sơn, qua địa phận Quảng Nam, từng là tuyến hành quân của Đoàn chiến sĩ thi đua. Dọc lối đi còn rải rác mộ liệt sĩ và đền thờ tưởng niệm...

CỜ VUA VIỆT NAM:

Tre già măng mọc

● VĨNH HY

Cờ vua trẻ Việt Nam tiếp tục ghi dấu ấn mạnh mẽ trên bản đồ quốc tế với những thành tích ấn tượng ở cả đấu trường khu vực lẫn thế giới, nổi bật là chiến tích của kỳ thủ trẻ Đầu Khương Duy và tài năng nhí Nguyễn Đức Huyền My. Những thành tích này một lần nữa cho thấy cờ vua Việt Nam chưa bao giờ thiếu tài năng, trong khi những kỳ thủ hàng đầu, những trụ cột của ĐTQG vẫn đang ở độ chín nhất của sự nghiệp.

Những thành tích đặc biệt

Tại Bangkok Chess Open 2026 diễn ra ở Thái Lan, Khương Duy đã có giải đấu thăng hoa khi xuất sắc giành chức vô địch, đồng thời đạt chuẩn đại kiện tướng (GM norm) thứ hai trong sự nghiệp. Đây là bước tiến quan trọng trên hành trình chinh phục danh hiệu cao quý của Liên đoàn Cờ vua thế giới (FIDE) của nhà vô địch U12 thế giới 2023, vốn đòi hỏi kỳ thủ phải đạt Elo 2.500 cùng 3 chuẩn GM norm tại các giải đấu đạt chuẩn quốc tế.

Ngay từ đầu giải, kỳ thủ sinh năm 2011 đã thể hiện quyết tâm cao với mục tiêu rõ ràng. Ở nội dung cờ chớp, Khương Duy giành 11,5 điểm sau 15 ván, dẫn đầu bảng xếp hạng. Sang nội dung cờ tiêu chuẩn, anh tiếp tục phong độ ấn tượng với chuỗi trận bất bại. Bước ngoặt đến ở vòng 6 khi Duy đánh bại Đại kiện tướng Loek van Wely (Là Lan) - cựu kỳ thủ từng nằm trong top 10 thế giới. Chiến thắng này không chỉ mang ý nghĩa về điểm số mà còn tạo đà tâm lý để Khương Duy tiếp tục cầm hòa các đại kiện tướng mạnh như Nigel Short (Anh) và Brandon Jacobson (Mỹ), qua đó sớm hoàn thành chuẩn GM norm thứ hai trước một vòng đấu. Kết thúc giải, Duy đạt thành tích bất bại (5 thắng, 4 hòa), và giành ngôi vô địch nhờ chỉ số phụ vượt trội.

Trong khi đó, tại Giải cờ vua Thanh thiếu niên thế giới 2026 ở Serbia, Huyền My đã trở thành tâm điểm khi giành HCV nội dung cờ nhanh lứa tuổi U8 nữ. Dù chưa đủ 8 tuổi theo cách tính quốc tế, cô bé vẫn thể hiện phong độ vượt trội với 9 chiến thắng và 2 trận hòa sau 11 ván, giành 10 điểm để lên ngôi vô địch, bỏ xa đối thủ xếp sau 1 điểm. Không dừng lại ở đó, Huyền My còn giành thêm HCĐ ở nội dung cờ chớp, khép lại giải đấu thành công rực rỡ. Là học trò của đại kiện tướng Từ Hoàng Thông, kỳ thủ nhí sinh năm 2018 đã sớm bộc lộ tài năng khi từng giành 2 HCV quốc gia từ năm 6 tuổi và liên tục gặt hái thành tích ở các giải đấu lớn.

Tài năng nhí Nguyễn Đức Huyền My (giữa) giành 1 HCV cờ nhanh và 1 HCĐ cờ chớp tại Giải cờ vua Thanh thiếu niên thế giới 2026

Những thành tích nổi bật của các kỳ thủ trẻ không chỉ là niềm tự hào cá nhân mà còn khẳng định sự phát triển bền vững của cờ vua Việt Nam. Với lớp kế cận tài năng và bản lĩnh, cờ vua Việt Nam đang cho thấy tiềm năng vươn xa hơn nữa trên đấu trường quốc tế.

Nền tảng vững, tiềm năng rộng mở

Trong hơn một thập kỷ trở lại đây, cờ vua trẻ Việt Nam liên tục khẳng định vị thế số 1 Đông Nam Á, đồng thời vươn tầm cạnh tranh sòng phẳng với những cường quốc hàng đầu châu lục như Trung Quốc và Ấn Độ. Thành công ấy không chỉ đến từ hiện tại với những cái tên như Đầu Khương Duy hay Nguyễn Đức Huyền My, mà còn được xây dựng trên nền tảng vững chắc của nhiều thế hệ tài năng.

Nhìn lại lịch sử, cờ vua Việt Nam từng chứng kiến hàng loạt kỳ thủ trẻ bước lên đỉnh thế giới ở các lứa tuổi. Tiêu biểu có Đào Thiên Hải (U16 năm 1993), Nguyễn Thị Dung (U12 năm 1994), Hoàng Thanh Trang (U20 năm 1998), Nguyễn Ngọc Trường Sơn (U10 năm 2000) hay Lê Quang Liêm (U14 năm 2005). Thế hệ tiếp nối cũng không kém phần ấn tượng với Trần Minh Thắng, Nguyễn Anh Khôi và Nguyễn Lê Cẩm Hiền - những cái tên từng mang về vinh quang ở các giải trẻ thế giới.

Điểm đáng chú ý là sự phát triển liên tục và có chiều sâu của lực lượng kế cận. Từ những kỳ thủ kỳ cựu như Đào Thiên Hải, Từ Hoàng Thông hay Nguyễn Thị Thanh An, đến các trụ cột đội tuyển quốc gia như Lê Quang Liêm, Nguyễn Ngọc Trường Sơn, Phạm Lê Thảo Nguyên, Võ Thị Kim Phụng, Hoàng Thị Bảo Trâm. Ở lớp trẻ hơn, những gương mặt như Lê Tuấn Minh, Trần Tuấn Minh hay Bạch Ngọc Thùy Dương đang dần khẳng định vị trí. Đặc biệt, thế hệ mới với Khương Duy, Huyền My, cùng các tài năng như Phạm Trần Gia Phúc, Bành Gia Huy, Lê Phan Hoàng Quân cho thấy sự kế thừa mạnh mẽ - đúng với hình ảnh "tre chưa già mà măng đã mọc".

Rõ ràng, cờ vua Việt Nam đang ngày càng cho thấy sự tiến bộ vượt bậc với một thế hệ kỳ thủ tài năng và đông đảo ở nhiều lứa tuổi. Từ các giải trẻ khu vực Đông Nam Á, châu Á cho tới đấu trường thế giới, kỳ thủ Việt Nam thường xuyên góp mặt trong nhóm dẫn đầu, thậm chí giành những tấm huy chương danh giá. Điều này không phải ngẫu nhiên, mà là kết quả của quá trình đào tạo có hệ thống, từ phong trào cơ sở đến các trung tâm huấn luyện chuyên sâu.

Một trong những điểm mạnh của cờ vua Việt Nam chính là sự kế thừa liên tục giữa các thế hệ. Lớp kỳ thủ đi trước đã tạo nền móng vững chắc cả về chuyên môn lẫn kinh nghiệm thi đấu quốc tế, trong khi lớp trẻ ngày càng được tiếp cận sớm với môi trường chuyên nghiệp. Nhờ đó, khoảng cách giữa các thế hệ được rút ngắn, tạo nên một lực lượng kế cận dồi dào và chất lượng.

Bên cạnh đó, việc các kỳ thủ trẻ thường xuyên thi đấu quốc tế đã giúp tích lũy kinh nghiệm, nâng cao bản lĩnh và khả năng thích nghi. Đây là yếu tố quan trọng giúp họ không chỉ tỏa sáng ở các giải trẻ mà còn sẵn sàng chuyển mình ở cấp độ cao hơn. Thành công của nhiều tài năng trẻ trong thời gian gần đây là minh chứng rõ nét cho hướng đi đúng đắn của cờ vua Việt Nam. ■

Nỗ lực của nữ tuyển thủ người Mường

Tấm HCV đầu tiên của Đoàn Thể thao Việt Nam tại Đại hội Thể thao Bãi biển châu Á lần thứ 6 (ABG6) năm 2026 tại Trung Quốc đã gọi tên Hà Thị Thúy Hằng - cô gái trẻ người Mường với hành trình vươn lên đầy nghị lực và cảm hứng.

Trong ngày thi đấu quyết định nội dung nhảy xa nữ, Thúy Hằng bước vào cuộc tranh tài với áp lực lớn khi phải đối đầu 12 đối thủ mạnh trong khu vực. Trên nền cát biển nhiều biến số, nơi đòi hỏi sự kết hợp giữa sức mạnh, kỹ thuật và khả năng giữ thăng bằng, nữ VĐV sinh năm 2006 vẫn giữ được sự tập trung đáng kinh ngạc. Sau 5 lượt nhảy chưa thật sự bứt phá, cô đã tạo nên khoảnh khắc quyết định ở lượt cuối với cú bật hoàn hảo đạt 6,16m - thành tích tốt nhất cuộc thi và là thông số duy nhất vượt mốc 6m.

Khoảnh khắc tiếp đất và nhìn lên bảng điện tử cũng là lúc Thúy Hằng mang về tấm HCV quý giá, "mở hàng" cho thể thao Việt Nam tại ABG6. Chiến thắng không chỉ mang ý nghĩa về thành tích, mà còn là minh chứng rõ nét cho sự trưởng thành vượt bậc của một tài năng trẻ.

Sinh ra và lớn lên tại vùng quê Lai Đồng (Phú Thọ), Thúy Hằng sớm bộc lộ năng khiếu với môn nhảy xa từ những buổi tập đơn giản cùng bạn bè. Năm 2019, cô chính thức được tuyển chọn vào hệ thống đào tạo của Trung tâm Huấn luyện TDTT tỉnh Phú Thọ. Dưới sự dẫn dắt của các HLV giàu kinh nghiệm, Thúy Hằng từng bước hoàn thiện kỹ thuật và khẳng định bản thân qua các giải đấu quốc nội.

Năm 2025 đánh dấu bước ngoặt lớn trong sự nghiệp của cô gái người Mường. Tại SEA Games 33 ở Thái Lan, Thúy Hằng gây ấn tượng mạnh khi giành HCB với thành tích 6,29m ngay lần đầu tham dự. Trước đó, cô cũng từng giành HCB tại Giải điền kinh VĐQG 2025 với mức nhảy 6,37m - những con số cho thấy tiềm năng phát triển rất lớn.

Tấm HCV tại ABG6 là "quả ngọt" xứng đáng cho những nỗ lực không ngừng nghỉ. Từ một cô bé vùng cao theo đuổi đam mê, Thúy Hằng giờ đây đã trở thành niềm tự hào của điền kinh Việt Nam, biểu tượng cho tinh thần vươn lên của thế hệ trẻ. Ở tuổi 20, hành trình của Hà Thị Thúy Hằng mới chỉ bắt đầu. Với tài năng, ý chí và khát vọng chinh phục, cô được kỳ vọng sẽ tiếp tục bay cao, bay xa, mang vinh quang về cho thể thao nước nhà trên những đấu trường lớn hơn trong tương lai.

BẢO ANH

U17 và hành trình "bẻ gãy" mọi đối thủ

● KHẢI HƯNG

U17 Việt Nam khép lại hành trình tại Giải U17 Đông Nam Á 2026 bằng chiến thắng thuyết phục 3-0 trước U17 Malaysia ở trận chung kết, qua đó lần thứ tư bước lên ngôi cao nhất khu vực. Không chỉ là một danh hiệu, chiếc cúp lần này còn là lời khẳng định về sự trưởng thành của một thế hệ, đó là biết áp đặt, biết chịu đựng và đặc biệt biết "kết liễu" trận đấu đúng thời điểm.

Thầy trò Cristiano Roland đăng quang giải U17 Đông Nam Á một cách thuyết phục

Khi bản lĩnh được viết bằng nhịp độ và sự lạnh lùng

Những con số đi kèm cho thấy U17 Việt Nam là nhà vô địch giàu sức thuyết phục, bất bại 5 trận (4 thắng, 1 hòa), ghi 19 bàn và chỉ thủng lưới 1 lần. Nhìn nhận một cách khách quan, chức vô địch ấy không phải câu chuyện của một khoảnh khắc, mà là tổng hòa của ba yếu tố: Hệ thống chiến thuật rõ ràng của HLV Cristiano Roland; nền tảng đào tạo trẻ được tích lũy và quan trọng nhất là một "xương sống" với những gương mặt đủ tầm ảnh hưởng để kéo đội đi qua những thời khắc căng thẳng nhất.

Trên sân Gelora Delta, U17 Việt Nam bước vào chung kết bằng nhịp độ chơi bóng chủ động. Bàn mở tỷ số ở phút 11 của Đào Quý Vương đến từ tình huống phạt góc. Khi Malaysia còn đang loay hoay định hình cách phản ứng, U17 Việt Nam đã kịp "đóng dấu" ưu thế bằng bàn nhân đôi cách biệt ở phút 45+4, Nguyễn Văn Dương dứt điểm ở góc hẹp, tạo ra lợi thế tâm lý cực lớn trước giờ nghỉ.

Sang hiệp hai, Malaysia buộc phải dâng cao. Nhưng đó cũng là lúc nhà vô địch thể hiện sự khôn ngoan, không vội vã, U17 Việt Nam giữ vững cấu trúc đội hình, chờ khoảnh khắc phản công. Phút 54, Văn Dương hoàn tất cú đúp, bàn thắng được công nhận sau khi VAR vào cuộc, khép lại trận chung kết theo kịch bản "không đường quay lại" cho đối thủ. Chiến thắng 3-0 không chỉ trao cúp cho thầy trò HLV Roland mà còn giúp U17 Việt Nam thiết lập cột mốc lịch sử lần thứ tư vô địch giải đấu (2006, 2010, 2017, 2026), trở thành đội giàu thành tích nhất tại sân chơi U17 khu vực.

Chiến thắng của sự áp đảo

Để bước lên ngôi vô địch, một đội trẻ thường phải làm được hai điều: Vượt qua một cách chóng vánh trước đối thủ yếu và thể hiện bản lĩnh trước đối thủ mạnh. U17 Việt Nam đã xuất sắc làm được trọn vẹn cả hai. Ở vòng bảng, thầy trò HLV Cristiano Roland "đặt nền" bằng chiến thắng 4-0 trước Malaysia ở trận ra quân, với cú đúp của Lê Sỹ Bách cùng các bàn thắng của Văn Dương và Mạnh Cường. Lượt trận thứ hai chứng kiến màn thị uy mạnh mẽ, U17 Việt Nam thắng U17 Timor Leste 10-0, tạo lợi thế lớn về hiệu số. Lượt cuối, đội hòa 0-0 với chủ nhà Indonesia để nhất bảng A, đồng thời khiến Indonesia bị loại ngay từ vòng bảng. Sau 3 trận, U17 Việt Nam ghi 14 bàn và không để thủng lưới.

Nhưng bản lĩnh thật sự chỉ được đo ở vòng loại trực tiếp. Tại bán kết, U17 Việt Nam gặp U17 Australia - nhà đương kim vô địch. Dù bị dẫn bàn sớm, nhưng toàn đội không hề nao núng. Mạnh Cường gỡ hòa vào cuối hiệp 1, trước khi Chu Ngọc Nguyễn Lực ghi bàn quyết định để hoàn tất màn ngược dòng 2-1. Cú lội ngược dòng ấy giống như "bài kiểm tra" mà đội đã vượt qua để bước vào chung kết với trạng thái tự tin và già dặn hơn tuổi.

Kết thúc giải, U17 Việt Nam bất bại 5 trận, ghi 19 bàn và chỉ thủng lưới 1 lần. Những thống kê này không chỉ đẹp, chúng nói lên một phong cách tấn công đa dạng, phòng ngự kỷ luật và quan trọng nhất là khả năng giữ cấu trúc khi chịu áp lực.

Về phần mình, sau chức vô địch, HLV Cristiano Roland nhấn mạnh U17 Việt Nam xứng đáng đăng quang và kêu gọi toàn đội sớm hướng đến giải U17 châu Á. Theo thống kê, chuỗi bất bại của U17 Việt Nam dưới thời HLV Roland đã lên tới 16 trận (10 thắng, 6 hòa) cho thấy đây không phải "cú nổ" nhất thời, mà là kết quả của một quá trình xây dựng.

AFC cũng gửi lời chúc mừng và gọi hành trình của U17 Việt Nam là "xứng đáng", đồng thời nhắc lại chuỗi kết quả ấn tượng từ vòng bảng đến knock-out. HLV U17 Malaysia thì thừa nhận U17 Việt Nam ở đẳng cấp cao hơn. Những lời khen ấy không chỉ mang tính cảm xúc, mà phản ánh đúng thực tế ở chỗ một đội bóng trẻ muốn đi xa phải sở hữu bản lĩnh chiến thuật và tâm lý, đây là điều mà U17 Việt Nam thể hiện rõ ở bán kết và chung kết.

Chức vô địch Đông Nam Á 2026 là bước chạy đà hoàn hảo, nhưng mục tiêu lớn hơn ở phía trước là U17 châu Á, nơi tấm vé World Cup luôn là đích đến của mọi thế hệ. HLV Cristiano Roland đã nhắc nhở ngay sau khi vô địch: "Toàn đội cần tập trung cho thử thách châu lục trong tháng 5".

Từ chiếc cúp này, bóng đá trẻ Việt Nam có thể nhìn thấy ba tín hiệu tích cực. Thứ nhất, lối chơi có cấu trúc và giàu tính kiểm soát. Thứ hai, "xương sống" với những gương mặt đủ phẩm chất. Và thứ ba, nền đào tạo nhiều nguồn nhưng cùng hướng ra một hệ thống. Nếu những tín hiệu ấy được giữ vững, chức vô địch Đông Nam Á sẽ không chỉ là một kỷ niệm đẹp, mà là cột mốc mở đường cho một thế hệ bước ra biển lớn. ■

5 gương mặt ấn tượng của U17 Việt Nam

Chu Ngọc Nguyễn Lực: *Nếu phải chọn một biểu tượng cho hành trình vô địch, đó là Chu Ngọc Nguyễn Lực. Tiền vệ mang áo số 10 được bầu là Cầu thủ xuất sắc nhất giải. Danh hiệu ấy không đến từ một khoảnh khắc, mà đến từ vai trò: Nguyễn Lực là "trạm trung chuyển" nối các tuyến, có nhịp xử lý điềm tĩnh và khả năng quyết định trong thời khắc then chốt, bàn thắng vào lưới U17 Australia ở bán kết là minh chứng rõ ràng. Trong hành trình vô địch này, Nguyễn Lực đã đóng góp 4 bàn thắng cho toàn đội. Nhưng điều đáng giá hơn nằm ở "tư duy": Khi đội bị dẫn, họ không phá vỡ cấu trúc; khi đội cần bẻ nhịp, Nguyễn Lực là người giúp tuyến giữa giữ bóng và điều tiết.*

Nguyễn Văn Dương: *Trong câu chuyện vô địch, Nguyễn Văn Dương là nhân vật khiến đối thủ luôn phải đặt báo động đỏ. Ở trận chung kết, anh ghi cú đúp. Xuyên suốt giải, Văn Dương được ghi nhận là người ghi nhiều bàn nhất cho U17 Việt Nam với 6 pha lập công. Văn Dương trưởng thành từ khóa 12 của PVF, chơi ở vị trí tiền đạo cánh trái với phong cách kỹ thuật, tốc độ và khả năng đột phá. Đó là mẫu cầu thủ có thể tạo khác biệt trong những tình huống tưởng như "không có gì": Một pha dứt điểm góc hẹp, một nhịp tăng tốc, hoặc một cú bứt khỏi vòng vây. Trong bóng đá trẻ, những khoảnh khắc ấy thường quyết định ranh giới giữa "chơi hay" và "thắng trận".*

Lý Xuân Hòa: *Một đội vô địch thường phải có thủ môn vững. Lý Xuân Hòa chính là câu trả lời của U17 Việt Nam, thủ thành này được trao danh hiệu Thủ môn xuất sắc nhất giải. Điều làm nên giá trị không chỉ là danh hiệu, mà là thống kê toàn giải, U17 Việt Nam chỉ thủng lưới 1 bàn và điều đó gắn trực tiếp với sự ổn định của người gác đền.*

Lê Sỹ Bách: *Nếu gọi chức vô địch là một hành trình, thì trận ra quân thường là nơi đặt nền tâm lý. Lê Sỹ Bách đã đặt nền ấy bằng cú đúp vào lưới Malaysia trong chiến thắng 4-0. Ở một giải đấu ngắn ngày, bàn thắng sớm và chiến thắng đậm ở trận đầu có tác dụng như cú hích tinh thần. Vai trò của Sỹ Bách, vì thế, không chỉ nằm ở số bàn thắng, mà nằm ở giá trị "khai mở" cho cả chiến dịch.*

Đào Quý Vương: *Trong chung kết, Quý Vương là người ghi bàn mở tỷ số ở phút 11, bàn thắng có ý nghĩa chiến thuật khi buộc Malaysia phải rời khỏi "vỏ" phòng ngự. Nhưng Quý Vương còn được nhắc đến như một mắt xích quan trọng trong trục xương sống mà HLV Roland xây dựng, bên cạnh Hoàng Việt và Nguyễn Lực. Với một tiền vệ trung tâm, sự đáng chú ý đôi khi không nằm ở số lần chạm bóng, mà ở khả năng giữ nhịp, phân phối và chọn thời điểm tăng tốc. Quý Vương thể hiện điều đó bằng cách xuất hiện đúng chỗ ở tình huống quyết định của trận chung kết - thứ phẩm chất mà mọi đội bóng lớn đều cần.*

ĐẶNG XÁ

● Tổng Biên tập: **NGUYỄN ANH VŨ**
● Phó Tổng Biên tập: **PHAN THANH NAM - NGUYỄN VĂN MƯỜI**
● **TÒA SOẠN - TRỊ SỰ VÀ PHÁT HÀNH:**
Số 141 Nguyễn Thái Học, phường Ô Chợ Dừa, TP Hà Nội - ĐT: 024.37265564 - E.mail: baovanhoa@fpt.vn
● **GPXB:** Số 37/GP-BVHTTDL ngày 6.3.2026 của Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch

● **VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM:**
170 Nguyễn Đình Chiểu, phường Xuân Hòa, TP.HCM - ĐT/FAX: 028. 38230890 - 39100922
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TỈNH KHÁNH HÒA:**
211 Thống Nhất, phường Tây Nha Trang, tỉnh Khánh Hòa; ĐT: 0258. 3825008
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TP ĐÀ NẴNG:**
12 Trương Hán Siêu, phường An Hải, TP Đà Nẵng - ĐT: 0236. 3897798

● **Chế bản:** Báo Văn Hóa
● **In tại:** Cty CP In Công đoàn Việt Nam

GIÁ: 5.000đ

Liên Hợp Quốc đứng trước bước ngoặt cải tổ

● HỒNG NHUNG

Sau 80 năm, Liên Hợp Quốc (LHQ) đang đứng trước bước ngoặt cải tổ quan trọng. Người kế nhiệm vị trí Tổng Thư ký Liên Hợp Quốc vào năm tới sẽ không chỉ đảm nhận vai trò điều phối các nỗ lực gìn giữ hòa bình và phát triển, mà còn dẫn dắt tiến trình cải cách sâu rộng nhằm thích ứng với thế giới biến động.

Một cuộc họp của Hội đồng Bảo an tại trụ sở Liên Hợp Quốc ở New York (Mỹ) Ảnh: BLOOMBERG

LHQ được thành lập vào năm 1945, khi Hiến chương LHQ được phê chuẩn bởi các thành viên sáng lập sau Thế chiến II. Cấu trúc hiện tại của LHQ duy trì từ thời điểm thế giới chỉ có khoảng 50 quốc gia và dân số 2,5 tỉ người. Sau 80 năm, thế giới đã thay đổi diện mạo hoàn toàn, với 193 quốc gia thành viên LHQ và dân số vượt ngưỡng 8 tỉ người.

Giờ đây, vai trò của LHQ không chỉ là vấn đề điều phối ngoại giao hay cứu trợ nhân đạo đơn lẻ, mà còn là nền tảng của trật tự quốc tế hiện đại, nơi các quốc gia cùng xây dựng luật lệ chung, quản lý xung đột và thúc đẩy hợp tác toàn cầu.

Trước những biến động toàn cầu, LHQ đang đứng trước áp lực phải tự làm mới để tiếp tục giữ vai trò trung tâm. Theo báo cáo năm 2025, Hội đồng Bảo an (HĐBA) LHQ còn tồn tại một số hạn chế như khả năng phản ứng hiệu quả trước các cuộc khủng hoảng an ninh nghiêm trọng. Mặc dù một số nghị quyết đáng chú ý đã được thông qua về vấn đề Gaza và Haiti nhưng việc triển khai vẫn gặp nhiều khó khăn. Bên cạnh đó là những khó khăn trong việc giải quyết các vấn đề xung đột kéo dài tại Ukraine, Sudan và Myanmar…

Đến năm 2026, HĐBA tiếp tục thúc đẩy nỗ lực giải quyết một loạt vấn đề then chốt, trong đó có tương lai của các hoạt động gìn giữ hòa bình, việc thực thi các nghị quyết về Gaza và Haiti, cũng như tác động của khủng hoảng tài chính của LHQ. Những vấn đề này, cùng với các yếu tố tồn tại khác đang ảnh hưởng lớn đến hòa bình và an ninh quốc tế, cho thấy năm tới sẽ vừa đối mặt với thách thức nhưng cũng mở ra nhiều cơ hội.

Nhiệm kỳ của Tổng Thư ký LHQ thứ 10 sẽ bắt đầu vào năm 2027, nhấn mạnh đến quá trình cải tổ mang tính bước ngoặt chiến lược. Đầu tiên là cuộc cải tổ HĐBA. 5 thành viên thường trực HĐBA hiện là Mỹ, Anh, Pháp, Trung Quốc và Nga. Do sự khác biệt lợi ích giữa các cường quốc, một trong những thách thức lớn mà LHQ hiện đang đối mặt là quyền phủ quyết của các thành viên thường trực, đôi khi khiến quá trình ra quyết định bị đình trệ làm giảm hiệu quả các cuộc khủng hoảng toàn cầu. Trong khi đó, các quốc gia đang phát triển và các cường quốc mới nổi đang kỳ vọng vào vị trí thường trực để phản ánh đúng thực lực kinh tế và chính trị đương đại.

Bên cạnh đó, đổi mới quy trình tài chính với cơ chế bền vững hơn sẽ giảm bớt sự phụ thuộc vào các nền kinh tế lớn trước áp lực ngân sách. LHQ đang đối mặt với khó khăn về tài chính. Ngân sách thường niên cho năm 2026 đã cắt giảm từ mức dự kiến 3,72 tỉ USD xuống còn 3,45 tỉ USD. Điều này có thể gây ảnh hưởng trực tiếp đến năng lực vận hành của các cơ quan chuyên môn.

Ngoài ra, giá trị bình đẳng mà LHQ luôn thúc đẩy trên toàn cầu cũng là mục tiêu tiếp theo trong quá trình cải tổ lần này. Sau 9 nhiệm kỳ liên tiếp do nam giới đảm nhận vị trí đứng đầu, giờ đây mong muốn bầu chọn một phụ nữ lãnh đạo. Đây cũng là nguyện vọng mà LHQ luôn thúc đẩy nỗ lực bình đẳng giới trên toàn cầu trong suốt thời gian qua.

Cũng trong tháng này, danh sách ứng cử viên nhiệm kỳ 2027-2031 cho ghế Tổng Thư ký LHQ đã bắt đầu lộ diện với những hồ sơ ấn tượng của bốn ứng viên sáng giá. Ứng viên nữ đầu tiên cho ghế Tổng Thư ký LHQ là bà Rebeca Grynspan (70 tuổi), người đang đứng đầu Hội nghị LHQ về Thương mại và Phát triển (UNCTAD). Nếu đắc cử, bà sẽ trở thành nữ Tổng Thư ký LHQ đầu tiên. Ứng viên thứ 2 là cựu Tổng thống Senegal Macky Sall (64 tuổi). Ông Macky Sall hứa hẹn sẽ thúc đẩy cải cách theo hướng "quản lý chặt chẽ" nhằm nâng cao phối hợp giữa các cơ quan LHQ và hạn chế tình trạng chồng chéo chức năng.

Trong danh sách này còn có bà Michelle Bachelet (74 tuổi), cựu Tổng thống Chile và cựu Cao ủy Nhân quyền LHQ, với bề dày kinh nghiệm từ chính trường quốc gia đến các diễn đàn quốc tế cao nhất. Và ứng viên nặng ký nhất là Tổng Giám đốc Cơ quan Năng lượng Nguyên tử Quốc tế (IAEA) Rafael Grossi (65 tuổi). Nhiều nhà ngoại giao đánh giá ông Grossi là ứng cử viên hàng đầu bởi uy tín trong nhiều hoạt động ngoại giao nhằm giải quyết khủng hoảng quốc tế.

Cuộc đua vào ghế Tổng Thư ký LHQ lần này không đơn thuần là sự thay đổi nhân sự cấp cao, mà còn là phép thử đối với tương lai của chủ nghĩa đa phương. Theo quy định, các ứng viên phải được HĐBA giới thiệu và Đại hội đồng thông qua. Người được lựa chọn được kỳ vọng sẽ tiếp tục sứ mệnh cải tổ LHQ, thúc đẩy tổ chức thích ứng linh hoạt hơn với những biến động toàn cầu, nâng cao hiệu quả hoạt động, củng cố tính minh bạch và vai trò trung tâm trong việc duy trì hòa bình, an ninh và phát triển bền vững trên thế giới. ■

GÓC BÌNH LUẬN

Biện pháp cứng rắn

● LAM SA

Việc các nền tảng nội dung số tại Trung Quốc đồng loạt triển khai biện pháp cứng rắn đối với vi phạm sở hữu trí tuệ (IP) thông qua công nghệ trí tuệ nhân tạo (AI), cho thấy một bước chuyển đáng chú ý trong cách quản trị không gian số. Trường hợp Douyin gỡ bỏ hơn 538.000 video vi phạm IP không chỉ là một con số gây chú ý, mà còn phản ánh quy mô và mức độ phổ biến của tình trạng lạm dụng AI trong sáng tạo nội dung hiện nay.

Ở góc độ tích cực, những động thái này cho thấy các nền tảng đã bắt đầu nhận thức rõ ràng hơn về trách nhiệm của mình. Khi AI ngày càng dễ tiếp cận, việc tạo ra nội dung giả mạo, sao chép hoặc "biến tấu" từ chất liệu có sẵn trở nên đơn giản hơn bao giờ hết. Điều này kéo theo nguy cơ xâm phạm quyền sở hữu trí tuệ trên diện rộng, đặc biệt với các cá nhân nổi tiếng, những người thường xuyên bị sử dụng hình ảnh, giọng nói mà không có sự cho phép. Việc Douyin xử lý hơn 4.000 tài khoản và hàng chục nghìn nội dung sai phạm cho thấy nền tảng này không chỉ dừng ở việc "dọn dẹp" bề nổi mà còn nhắm đến các nguồn phát tán chính.

Tuy nhiên, con số hơn 538.000 video bị xóa cũng cho thấy một thực tế đáng lo ngại rằng nội dung số đang bị "bội thực" bởi những sản phẩm AI thiếu kiểm soát. Khi lượng lớn nội dung vi phạm vẫn tồn tại trước khi bị xử lý, hiệu quả kiểm duyệt theo thời gian thực bị đặt dấu hỏi. Nếu chỉ dựa vào các đợt "dọn dẹp", nền tảng sẽ luôn ở thế bị động thay vì ngăn chặn từ đầu.

Một điểm đáng chú ý là WeChat cấm dùng AI thay thế hoàn toàn con người trong sản xuất nội dung. Đây là một biện pháp cứng rắn, cho thấy lo ngại không chỉ về bản quyền mà còn về độ xác thực thông tin. Tuy nhiên, nếu siết quá chặt, chính sách này có thể vô tình kìm hãm các ứng dụng AI hợp pháp và sáng tạo, vốn đang là động lực quan trọng của ngành công nghiệp nội dung.

Tương tự, việc Hongguo Short Drama xử lý 670 phim ngắn trong tổng số 15.000 tác phẩm được rà soát cho thấy AI đã len sâu vào lĩnh vực giải trí, nơi ranh giới giữa sáng tạo và sao chép ngày càng mờ nhạt. Điều này đặt ra yêu cầu cấp thiết về việc xây dựng các tiêu chuẩn rõ ràng, thế nào là "lạm dụng AI" và đâu là "sáng tạo hợp lệ có hỗ trợ AI".

Dù các biện pháp hiện nay thể hiện quyết tâm rõ ràng, chúng vẫn chủ yếu mang tính xử lý hậu quả. Để giải quyết tận gốc, nền tảng cần đầu tư công nghệ nhận diện nội dung AI, minh bạch hóa gắn nhãn và nâng cao ý thức người dùng về quyền sở hữu trí tuệ. Tóm lại, việc xử lý hàng trăm nghìn nội dung vi phạm vừa cho thấy nỗ lực mạnh mẽ, vừa phản ánh thách thức lớn, đòi hỏi một quản trị toàn diện, cân bằng giữa kiểm soát và đổi mới trong kỷ nguyên AI. ■

Thái Lan sẽ chấm dứt chương trình miễn visa 60 ngày

Thái Lan đang xem xét chấm dứt chương trình miễn visa 60 ngày, nhằm tăng cường kiểm soát nhập cảnh và hướng tới phát triển du lịch bền vững.

Thông tin được Bộ trưởng Du lịch và Thể thao Surasak Phancharoenworakul đưa ra tại Hội nghị Du lịch Bền vững Toàn cầu 2026 ở Phuket. Chính phủ nước này cho biết sẽ siết chặt kiểm tra du khách, đồng thời điều chỉnh chính sách visa theo hướng chọn lọc hơn, ưu tiên khách chất lượng cao và đảm bảo an ninh, minh bạch tài chính. Đề xuất này dự kiến sẽ sớm trình nội các xem xét, trong bối cảnh Thái Lan đẩy mạnh chiến lược phát triển du lịch dài ngày và bền vững.

KHẢ HÂN